

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 16/2017 (2676) Rok LIX 30.4.2017

3 Maja - NMP Królowej Polski

*Miej w opiece Naród cały,
który żyje dla Twojej chwały...*

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Czwarta tajemnica fatimska

*Dlaczego Bóg wybrał wioskę, która nosi imię ukochanej córki Mahometa?
Dlaczego Maryja jest jedyną kobietą wymienioną w Koranie z imienia? Pytań jest
mnóstwo. Vittorio Messori ma ra, je: w tych sprawach nic nie jest przypadkowe.*

Przed stu laty słowo „Fatima” katolikowi znad Tybru, Sekwany, Renu czy Wisty nie kojarzyło się absolutnie z niczym. Imię to znali za to doskonale muzulmanie. Wiedzieli, że zmarła w 632 roku Fatima – najmłodsza ukochana córka Mahometa i jego pierwszej żony Chadidży – uważana jest za jedną z najdoskonalszych kobiet islamu i określana jako szejda – przywódczyni kobiet w raj. Sam Mahomet miał powiedzieć o niej: „Ty będziesz pierwszą wśród niewiast w raj, zaraz po Maryam”, czyli po... Maryi, matce Jezusa. Określana jest różnymi tytułami: al-Siddeeqah (Prawdopodobna), al-Mubarakah (Błogosławiona), al-Tahirah (Czysta/Nieskalana) czy al-Muhaddathah (Ta, do której przemawiają aniołowie).

Pytanie narzuca się samo: Dlaczego przed stu laty niebo dokonało inwazji na ziemię w miejscu o takiej nazwie? Na nikomu nieznaną, kamienistą, rdzawą, spaloną słońcem ziemię?

„Sprawdziłem to dokładnie: w całej Europie Zachodniej istnieje tylko jedno miejsce o tej nazwie. Dlaczego Maryja ukazała się właśnie tam? W tych sprawach nic nie jest przypadkowe” – pisze znany włoski dziennikarz Vittorio Messori. „Co ciekawe: córka Mahometa w świecie muzulmańskim, a przede wszystkim szyickim jest związana między innymi z apokaliptycznymi wydarzeniami końca świata – tak jak Maryja – i pełni rolę związaną z miłosierdziem”.

Zwycięstwo!

– Zdumiewające jest to, że już w samej nazwie wioski jest ukryte przestanie o zwycięstwie – zapala się salezjanin ks. Dominik Chmielewski, odpowiedzialny za prowadzenie modlitwy w czasie ubiegłorocznej Wielkiej Pokuty na Jasnej Górze. – W czasie gdy muzulmanie opanowali Półwysep Iberyjski, doszło do niecodziennej sceny: córka jednego z ich dowódców o imieniu Fatima wyszła za mąż za chrześcijańskiego rycerza. Przyjęła chrzest, a ten na cześć swej ukochanej nazwał jej imieniem miejsce, w którym zamieszkali. To dla mnie czytelna podpowiedź: miłość ostatecznie wygra. Wierzę, że w chwili największej konfrontacji z islamem dokona się interwencja Maryi, która spowoduje przetom, odwróci bieg wydarzeń na arenie świata.

„Odgórny” wybór wioski noszącej imię córki Mahometa nie mógł być przypadkiem.

Muzulmańska ofensywa na Półwyspie Iberyjskim rozpoczęła się w VIII wieku. Najeźdźcy uderzyli z południa, w 711 r.

arabska armia dowodzona przez Tarika przekroczyła Cieśninę Gibraltarską. Rozpoczął się krwawy podbój, a na terenie dzisiejszej Hiszpanii i Portugalii powstał bogaty kalifat Umajjadów. Całe średniowiecze w Hiszpanii i Portugalii upłynęło pod znakiem rekonkwisty – czyli odzyskiwania przez chrześcijan utraconych ziem. Ostatnie państwo muzulmańskie na półwyspie – emirat Granady – poddało się dopiero w 1492 roku.

W trakcie rekonkwisty miał miejsce epizod opisany w chrześcijańskich kronikach. W 1158 roku Fatima – córka muzulmanina, zarządcy potężnej twierdzy Alcácer do Sal poślubiła portugalskiego wodza Gonçalo Herminguesa. Maurentanka przyjęła wcześniej chrześcijaństwo, a na chrzcie przybrała imię „Oureana”. To na jej cześć nazwano wioskę w dolinie Cova da Iria. Gdy kobieta zmarła, jej mąż został cystersiem w opactwie Alcobaca, a miejsce zaczęto nazywać zwyczajowo jej pierwotnym imieniem.

Szyjci do dziś uważają, że Fatima jest sanktuarium, które katolicy... skradli muzulmanom. „Powiadają: jeżeli Pani ukazuje się w Fatimie, to chce mówić do muzulmanów, nie do chrześcijan – opowiada Marco Tosatti, autor książki „Niejawiona tajemnica”. – W październiku 1995 roku irańska telewizja wyemitowała film dokumentalny, który zawierał niezwykle „przywłaszczanie”. W małej portugalskiej wiosce nie ukazała się Matka Boża, lecz ukochana córka Proroka. Film, który powtórzono dwukrotnie ze względu na wysoką oglądalność, jaką miał za pierwszym razem, pokazywał wszystko: objawienia, cuda, pielgrzymkę wiernych, tyle, że „w kluczu” islamskim.

Podobnego zdania jest Mehmet Ali Ağca, który 13 maja 1981 roku, w rocznicę pierwszego objawienia, strzelał do Jana Pawła II. W swej książce „Obiecali mi raj” opowiada o tym, że Fatima jest miejscem objawień córki Mahometa. Przed 36 laty zakrwawiony papież na oczach świata ukazał kwintesencję chrześcijaństwa: przebaczył muzulmańskiemu zamachowcy. Rok później przez czterdzieści minut modlił się w Fatimie, dziękując Maryi za ocalenie. Wewnątrz korony figury Matki Bożej Fatimskiej umieszczono pocisk, który zdaniem Jana Pawła II jedynie dzięki interwencji Maryi nie okazał się śmiertelny.

Islam o Maryi

Maryja (arab. Marjam) zajmuje w islamie szczególną rolę. Jest jedyną kobietą

wymienioną w Koranie z imienia, a wspomina się o Niej aż 34 razy! Obok Fatimy, córki Mahometa, czy Chadidży, jego pierwszej żony, jest jedną z najbardziej szanowanych kobiet i ucieśnieniem ideału (niewiasta posłuszna Bogu, oddana i gotowa Mu wszystko poświęcić, prowadząca pobożne i sprawiedliwe życie, wypełnione milczeniem, modlitwą i postem). Jej imię oznacza „oddająca cześć Bogu”, a islam potwierdza dziewicze poczęcie Jezusa, nazywając Maryję Marjam al-Azra, czyli Marią Dziewicą. W Koranie przeczytamy również opowieść o zwiastowaniu („O, Mario! Zaprawdę, Bóg wybrał ciebie i uczynił cię czystą, i wybrał ciebie ponad kobietami światów. Bóg zwiastuje ci radosną wieść o Słowie pochodzącym od Niego, którego imię Mesjasz, Jezus, syn Marii” (wersety 42, 45 w przekładzie Józefa Bielawskiego, 1986).

– Maryja jest mostem łączącym obie religie – nie ma wątpliwości Samir Khalil Samir, egipski jezuita i znawca islamu. – Muzulmanie pielgrzymują do chrześcijańskich sanktuariów maryjnych (do Lourdes, Fatimy, Harissy, Samalutu czy Zeitun), a kult maryjny cieszy się szczególną popularnością wśród kobiet. Otwiera to nowe możliwości przed Kościołem katolickim.

W soborowej „Deklaracji o stosunku kościoła do religii niechrześcijańskich” (Nostra aetate) czytamy o muzulmanach, że „Jezusowi, którego nie uznają wprawdzie za Boga, oddają cześć jako prorokowi i czczą dziewiczą Jego Matkę Maryję, a nieraz pobożnie ją nawet wzywają”. Wielu z nich pielgrzymuje do chrześcijańskich sanktuariów maryjnych, a w Libanie chrześcijanie i wyznawcy islamu wspólnie obchodzą 25 marca uroczystość Zwiastowania NMP.

– Maryja, matka Jezusa, zajmuje w islamie miejsce szczególne. Jej imię pojawia się w Koranie od najwcześniejszych rozdziałów, tzw. sur mekkańskich, a Koran nazywa Jej imieniem nawet całą dziewiętnastą surę – wyjaśnia werbista ks. Adam Wąs. *ciąg dalszy na str. 8*

Telegram z Ryngrafem

Przerzucam, gdzieś tu, na par yskim, wiosennym bruku, między numizmatami, w ybłakłymi książkami i innymi orderami pchłego targu monety, kartki pełne przeczyszcanych liter, i symbole chwaliły co przeminęły dawno. Szukam poloników i otuchy, co są przecież rozsiane i porzucone po całej ziemi. I natrafiam w końcu na samym dnie tekturowego pudełka, i obcości, na prawdziwy skarby, na... blaszkę dziwnego trochę kształtu, co po odwróceniu

ożywa nagle polskością. Pewnie w każdym polonijnym domu jest taki stary, zaśniedział już może... ryngryf z Królową Polski, z Orlem w koronie, ze słowami „Pod Twoją obronę uciekamy się...”. Jest w nim właściwie zawarta kwintesencja naszej narodowej tożsamości, naszych dziejów, a nawet emigracyjnej tulaczki i tęsknot bez kresu. Podnoszę się z klęczek, próbuję wrócić z Trzecimojowej alegorii do realu, pełnego gwaru we wszystkich językach i kolorach świata. Przygrzewa blade kwietniowe słońce, wokół postrzępione plakaty niedoszłych i przyszłych prezydentów Francuzów, co obiecają miraż, a zewsząd wyciera niepokój bez większej nadziei. Tym mocniej zaciskam w dłoni, wydobywając przed chwilą z zapomnienia „Tarczę Twoją i pieki... I nucę „Witaj Mi, Trzeci Mi, dla Polaków bliżej ci!...”. I myślę, pewnie jak wszyscy Polacy – jak nie za paścią, którą raz z rządu, tego wszystkiego co jest nam dane i zadane, i co jest Polaków zbiorowym obowiązkiem, za pisanym w moim ryngryfie.

P.O.

W PIERWSZOMAJOWYM POCHODZIE

- TO DZIADEK Z KOLEGĄ.
W ZESZTYM ROKU JESZCZE
MASZEROWAŁ NORMALNIE,
ALE TERAZ WYGLĄDA TAK
JAKBY SIĘ TROCHĘ CZEGOŚ
WSTYDZIŁ...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | W obronie prawdy – str. 6
- | Z Maryją w jednym pantofelku... – str. 9
- | L'en-cours sur Smolensk – str. 11
- | Literatura na wynos i konsumpcja na miejscu – str. 12
- | I Forum Duszpastersko – Misyjne – str. 13

Nowa ewangelizacja

Po raz pierwszy mówił o „nowej ewangelizacji” Jan Paweł II, 9 czerwca 1979 r. w Nowej Hucie, przemysłowej dzielnicy Krakowa. Potem przyjęcie „nowej ewangelizacji” przejawiało się i było przez niego podjęmowane przede wszystkim w nauczaniu skierowanym do Kościołów w Ameryce Łacińskiej.

Wspólnota „we wsi spokojnej, wsi wesolej” a wspólnota ewangelizacyjna.

Wyobraźmy sobie, że rzecz dzieje się w katolickiej Polsce. Typowa „wsi spokojna, wsi wesota” przeżywa odpust parafialny. Ogromne przeżycie duchowe dla wszystkich, a szczególnie dla proboszcza. Proboszcz pocztowy, Bogu i ludziom oddany kapitan, uznający jednak, że jeśli on czegoś nie dopatry, a nawet nie zrobi, to nikt lepiej tego nie zrobi. Do tego stopnia przejęty swoją rolą pasterza i tak przekonany o swej skuteczności, że nawet na przeistoczenie w czasie Mszy św. opracował specjalny system, by mógł sam dzwonić dzwonkiem, bo żaden ministrant nie zrobi tego tak jak on, proboszcz. Miała się właśnie rozpocząć procesja eucharystyczna. Proboszcz, więc biegnie w czerw-

cowym upale od kobiet mających nieść obrazy w procesji do panów trzymających baldachim, od ministrantów do dziewczynki sygnalizującej kwiatki, od kościelnego do pana niosącego krzyż i mającego prowadzić procesję. Tu poprawi ministrantowi komże, tam wstąpił do feretronu, to znowu ustawi w szereg dziewczynki, i tak po kilka razy tę samą czynność, by wszystko było bez zarzutu. Ruszyła, więc procesja, wszyscy idą jak byto zaplanowane. Idzie proboszcz niosący monstrancję, podtrzymywany przez dwóch pobożnych parafian pod baldachimem. Ale w szeregu idących ministrantów, mały Jasio niespokojnie i nieustannie się kręci spoglądając w stronę proboszcza. W końcu nie wytrzyma i wychodzi z szeregu, zaburzając tym samym procesyjną harmonię. Podchodzi do

proboszcza niosącego monstrancję, ciągnie go odważnie za rękaw chcąc mu coś powiedzieć. Proboszcz jednak zdecydowanym spojrzeniem odsyła go do szeregu. Jasiu posłusznie wraca, ale coś mu dalej nie daje spokoju. Ponownie podchodzi do proboszcza, ciągnie go za rękaw, ale ponownie zostaje odestany. Kiedy sytuacja powtarza się trzeci raz, proboszcz nie wytrzyma, ale poprawną polszczyzną pyta się ministranta: „Co chcesz Jasiu?”

ciąg dalszy na str. 5

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

III Niedziela wielkanocna (Niedziela biblijna)

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Ukaż nam, Panie, Twoją ścieżkę życia.

EWANGELIA

Łk 24, 13–35

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

W pierwszy dzień tygodnia dwaj uczniowie Jezusa byli w drodze do wsi, zwanej Emaus, oddalonej o sześćdziesiąt stadiów od Jerozalem. Rozmawiali oni z sobą o tym wszystkim, co się wydarzyło. Gdy tak rozmawiali i rozprawiali z sobą, sam Jezus przybliżył się i szedł z nimi. Lecz oczy ich były jakby przestonięte, tak, że Go nie poznali. On zaś ich zapytał: «Cóż to za rozmowy prowadzicie z sobą w drodze?» Zatrzymali się smutni. A jeden z nich, imieniem Kleofas, odpowiedział Mu: «Ty jesteś chyba jedynym z przebywających w Jerozolimie, który nie wie, co się tam w tych dniach stało». Zapytał ich: «Cóż takiego?» Odpowiedzieli Mu: «To, co się stało z Jezusem Nazarejczykiem, który był prorokiem potężnym w czynie i słowie wobec Boga i całego ludu; jak arcykapłani i nasi przywódcy wydali Go na śmierć i ukrzyżowali. A my spodziewali-

śmy się, że On właśnie miał wyzwolić Izraela. Ale po tym wszystkim dziś już trzeci dzień, jak się to stało. Nadto, jeszcze niektóre z naszych kobiet przeraziły nas: były rano u grobu, a nie znalazły Jego ciała, wróciły i opowiedziały, że miały widzenie aniołów, którzy zapewniają, iż On żyje. Poszli niektórzy z naszych do grobu i zastali wszystko tak, jak kobiety opowiadały, ale Jego nie widzieli». Na to On rzekł do nich: «O, nierozumni, jak nieskore są wasze serca do wierzenia we wszystko, co powiedzieli prorocy! Czyż Mesjasz nie miał tego cierpieć, aby wejść do swej chwaty?» I zaczynając od Mojżesza, poprzez wszystkich proroków, wykładał im, co we wszystkich Pismach odnosiło się do Niego. Tak przybliżyli się do wsi, do której zdążali, a On okazywał, jakoby miał iść dalej. Lecz przymusili Go, mówiąc: «Zostań z nami, gdyż ma się ku wieczorowi i dzień się już nachylił». Wszedł, więc, aby zostać wraz z nimi. Gdy zajęł z nimi miejsce u stołu, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, połamał go i dawał im. Wtedy otworzyły się im oczy i poznali Go, lecz On zniknął im z oczu. I mówili między sobą: «Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?» W tej samej godzinie zabrali się i wrócili do Jerozalem. Tam zastali zebranych Jedenastu, a z nimi innych, którzy im oznajmili: «Pan rzeczywiście zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi». Oni również opowiadali, co ich spotkało w drodze i jak Go poznali przy tamaniu chleba. □

Niedziela Biblijna

Weź i czytaj!

Narodowy Dzień Czytania Pisma Św.

Wraz z uczniami idącymi do Emaus mówimy: Panie Jezu, daj nam zrozumieć Pisma! Czynimy to tym bardziej żarliwie, ponieważ przeżywamy dzisiaj po raz pierwszy w Polsce „Narodowy Dzień Czytania Pisma św.” Aby w nim ochoczo i owocnie uczestniczyć winniśmy sobie odpowiedzieć na trzy ważne pytania: Skąd się bierze ta inicjatywa i dlaczego jest nam proponowana w tym uroczystym okresie wielkanocnym? Na czym to czytanie Pisma św. ma polegać? Co nowego w nosi w nasze życie duchowe?

Po co Narodowy Dzień Czytania Pisma św.?

Rok temu przeżywaliśmy 1050. rocznicę chrztu Polski. To absolutnie fundamentalne wydarzenie, jakim był chrzest Polski, uświadomiło nam doniosłość naszego, osobistego chrztu. To właśnie sakrament chrztu, świadomie przeżywany, jest natchnieniem do narodowego czytania Pisma św. Chrzest, bowiem uroczystość przyjęty „na początku” naszego życia wymaga aktualizacji każdego dnia i każdego roku, jak sugeruje liturgia Wigilii Paschalnej. Przemawia za tym wiele racji. Po pierwsze, zanurzenie w wodzie chrzcielnej oznacza zanurzenie w paschalne misterium Chrystusa, objawione w księgach Starego i Nowego Testamentu. Jeżeli mamy, jako ludzie dorośli wnikać w misterium zbawczej śmierci i chwalebego życia naszego Pana, to winniśmy je nieustannie coraz głębiej poznawać poprzez czytanie i rozważanie świętych Pism. Tylko dzięki łasce i mądrości płynącej ze Słowa Bożego możemy codziennie umierać dla grzechu i żyć dla Pana, – co zapoczątkował w nas i do czego nieustannie wzywa nas sakrament chrztu.

Po drugie, chrzest można przyjąć wyznając wiarę, która zrodziła się ze słuchania Słowa Bożego zapisanego w Piśmie św. Ale ta początkowa wiara winna się rozwijać. Kiedyś w naszym imieniu wyznali ją rodzice i chrzestni w naszym zastępstwie. Aby wzrastać w wierze należy koniecznie czytać Słowo Boże i nad nim rozmyślać. Ono od Boga pochodzi i jest natchnione przez Ducha Św. Tylko to słowo mówi o Bogu w sposób wiarygodny, objawia Jego miłość i wolę, a tym samym umacnia i pogłębia wiarę ochrzczonych, ich zaufanie Jego miłości. Dzięki temu objawicielskiemu działaniu Słowa Bożego załączkowa wiara dziecka ochrzczonego nie skarleje przerażając się w mgliste wspomnienie, doroczny rytuał czy sentymentalny obyczaj. Jakże wielu z nas pozostaje nawet w dorosłym życiu z taką rytualną wiarą, zasadzającą się na tradycji wieczerzy wigilijnej, na smaku święconki wielkanocnej, czy na spacerze po cmentarzu w dzień wszystkich świętych.

Wreszcie, Słowo Boże gwarantuje dorastanie do pełni życia chrześcijańskiego i do przeżywania radości ze zbawienia otrzymanego na chrzcie św. Jak niemowlę potrzebuje chleba i wody, aby się rozwijać, tak dziecko Boże, którym jest ochrzczony, potrzebuje Chleba życia (Eucharystii) i Wody żywej (Ewangelii), aby dorastać do wielkości Chrystusa – Syna Bożego (por. 1 J 3,1–3). Ochrzczeni potrzebują też radości, którą Chrystus obdarza objawiając im swoją Ewangelię: „To wam powiedziałem (dosł. objawiłem), aby radość moja w was była i aby radość wasza była pełna” (J 15,11).

A w dzisiejszej Ewangelii najpierw Jezus wyjaśnia im Pisma: „zaczynając od Mojżesza poprzez wszystkich proroków wykładał im, co we wszystkich Pismach odnosiło się do Niego” (Łk 24,27). A kiedy już zniknął im z oczu wyznali, pełni radości i uniesienia: „I mówili nawzajem do siebie: «Czy serce nie

pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?»” (w. 32).

Przebieg narodowego czytania Pisma św.?

W narodowym czytaniu Pisma św. nie chodzi o pokazanie, że umiemy czytać trudne teksty albo, że potrafimy czytać przez kilka dni, aż przeczytamy całą Biblię (swoisty maraton biblijny). W tym roku do czytania i rozważania została wybrana tylko jedna księga Nowego Testamentu, a mianowicie List św. Pawła do Galatów. A to, dlatego, że apostoł pisze w nim o wierze w Ewangelię, którą to wiarę wyznaliśmy na chrzcie św., że jest konieczna do zbawienia. Sakrament chrztu zasadza się na wyznaniu wiary w Boga Ojca i Syna i Ducha Św., objawionego w Ewangelii. A przeżywany obecnie rok duszpasterski w swoim hasle: „Idźcie i głoscie!” wzywa nas do głoszenia tej właśnie Ewangelii. Podejmowane pod patronatem Przewodniczącego KEP, ks. abpa Stanistawa Gądeckiego, narodowe czytanie Pisma św. winno mieć dwa etapy: w kościele i w domu. Najpierw w naszych katedrach i kościołach, a także w innych miejscach gdzie żyją, pracują czy cierpią ochrzczeni obywatele Rzeczypospolitej we wspólnocie z braćmi i siostrami, uroczystość odczytuje się fragment z Listu do Galatów.

ciąg dalszy na str. 8

Nowa ewangelizacja

ciąg dalszy ze str. 3

Na co słyszy, pełną z troską odpowiadając małemu parafianinowi: Proszę księdza proboszcza, bo ksiądz zapomniał Pana Jezusa włożyć do monstrancji. Na co proboszcz spogląda w centrum monstrancji i woła: Wszystko robię sam, biegam od rana do nocy i zawsze czegoś nie dopatrę, zawsze zapomnę o jakimś detalu.

Niewielu chyba wie, że krakowski kard. Karol Wojtyła w latach 1972-1979 uczynił pierwszy istotny krok w kierunku Nowej Ewangelizacji, który na Zachodzie na ogół przeszedł bez echa – a mianowicie zwołał Duszpasterski Synod Archidiecezji Krakowskiej. Inicjatywa ta miała na celu włączenie możliwie jak największej liczby wiernych w proces odnowy soborowej i zachęcenie do wspólnego aktywnego zaangażowania się w nową ewangelizację. Kardynałowi Wojtyłe chodziło o wzbogacenie i pogłębienie wiary, zgodnie z wymogami czasów, przy uwzględnieniu postanowień Soboru Watykańskiego II. Zwrócił on uwagę na to, że współczesna ewangelizacja potrzebuje zaangażowania całego ludu Bożego, wszystkich jego członków, kapłanów i świeckich. Faktycznie uczestnikami synodu byli w dużej mierze świeccy. Fakt, że postawił on w centrum uwagi zaangażowanie wszystkich ochrzczonych w szerzenie Ewangelii, nie umniejszał bynajmniej godności i niezastąpionej roli kapłanów, a wręcz ją nieustannie podkreślał, jako Biskup Krakowa i jako Biskup Rzymu. Podmiotem, więc Nowej Ewangelizacji w rozumieniu kard. Wojtyły, a później Jana Pawła II nie są pojedyncze osoby, ale wspólnota. Nie mówmy, więc w ogóle o Ewangelizacji, gdy nie ma wspólnoty.

Kerygmat, a wielkanocne święcenie koszyczków

Region paryski, rok 2017. Wielki Tydzień, zbliżają się najważniejsze Święta chrześcijaństwa. Jeszcze sprzedawane są baranki wielkanocne i kartki świąteczne, organizowane są kiermasze wielkanocne. Z każdym dniem, ludzi coraz więcej w świątyniach. Masowe spowiedzi, przygotowywanie dekoracji kościelnych. Msza Krzyżma – kapłanów z biskupem diecezji na pamiątkę Ostatniej Wieczerzy Jezusa z apostołami. Kapłani dwoją się i troją, by był to Wielki i Święty czas. Świętowaniem Wielkiego Czwartku wspólnoty parafialne rozpoczynają uobecnianie wydarzeń męki, śmierci i zmartwychwstania Pana Jezusa. Atmosfera duchowa wzrasta z każdą minutą. I w tym momencie, od rana Wielkiego Czwartku, rozdzwania się telefon do proboszcza i powtarza się pytanie w słuchawce: Proszę księdza, a czy będzie Msza z poświęceniem koszyczków w Wielką Sobotę?

Po Wielkim Tygodniu sprzed 2000 lat i zstąpieniu Ducha św., apostołowie głoszą

zbawienie dokonane przez Boga w Jezusie. To najważniejsza cecha ich orędzia kerygmatycznego. Ich mowy podkreślają to, że każdy z nas zgrzeszył, co powoduje, że pogrążamy się w śmierci i potrzebujemy zbawienia. Zarazem miłość Boga jest większa od naszego grzechu i śmierci, czego świadectwem jest wskrzeszenie z martwych Jezusa oraz to, że jeżeli przyjmujemy Jezusa za naszego Jedynego Pana i Zbawiciela oraz zaufamy Mu to będziemy zbawieni, bo śmierć nie ma już wtedy nad nami władzy. W centrum apostolskiego kerygmatu stoi, więc Jezus, Jego męka, śmierć i zmartwychwstanie. A głoszenie tych wydarzeń powoduje, że w słuchaczach jest reakcja, najpierw jest pytanie o to, co oni mają robić, żeby zbawienie stało się także ich udziałem, następnie jest ich odpowiedź.

Sporo ciekawych tematów czy inicjatyw mogłoby się pojawić i pojawia w ramach duszpasterstwa Polonii. Ale jest też ryzyko przystąpienia istoty przestania, czy skupienia się na czymś, co nie jest istotne. Tymczasem nie ma nowej ewangelizacji, jeśli w centrum naszego przepowiadania, nie ma głoszenia Jezusa, Jego męki, śmierci i zmartwychwstania oraz zapraszania do odpowiedzi.

O Duchu Świętym coś tam słyszeliśmy, a o charyzmatkach

Rzecz dzieje się w roku 1980, w pewnym kraju w sercu Ameryki Łacińskiej, w pewnej diecezji Kościoła Katolickiego. Do miejscowego biskupa udają się diecezjalni odpowiedzialni ruchów charyzmatycznych. Mówiąc delikatnie, ów pasterz diecezji nie przepadał, za charyzmatykami. Oni zaś przeciwnie, darzyli go ogromnym szacunkiem, czego dowodem było to, że przyszli z zaproszeniem, aby przewodniczył Mszy św., otwierającej zaplanowane za kilka miesięcy ogólnokrajowe forum charyzmatyczne w jego diecezji. Zgodził się, ale tylko, dlatego, że nie wypadło inaczej, a w jego agendzie nic nie było zaplanowane. Kiedy nadszedł dzień tego forum a biskup ubierał się w zakrystii w szaty liturgiczne, ci sami organizatorzy podchodzą zaktopotani i oznajmiają, że mają problemy z mikrofonami, nie działa nagłośnienie. Cały czas technicy jednak próbują znaleźć usterkę. Biskup jednak decyduje, że trzeba zacząć w przewidzianym czasie. Rusza, więc procesja do ołtarza w czasie śpiewu, śpiewanego jednak bez nagłośnienia. Kiedy biskup podchodzi już do miejsca przewodniczenia, a śpiew ustaje, rozpoczyna, więc Mszę św. mówiąc: W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Na co wierni wyśpiewują zgodne: Amen. W tym momencie biskup spostrzega, że nie jest zbyt słyszalny, bo nagłośnienie faktycznie nie działa, rozkłada ręce w geście bezradności, zarazem też w geście, do złudzenia podobnym gestowi pozdrowienia, mówiąc

do zebranych tłumów: Mamy problem z mikrofonami. Na co, rozentuzjanzmowane zgromadzenie, w uniesieniu charyzmatycznym odpowiada mu: I z duchem Twoim! Biskup bierze sobie do serca jednomyślne stwierdzenie kilkunastu tysięcy wiernych, że coś jest nie tak z jego duchem i od tego dnia z życzliwością patrzy na ruchy charyzmatyczne, a nawet sam z czasem się w to angażuje.

Niewiedzę o Duchu Świętym rozpoznawano już w pierwotnym Kościele. Kiedy św. Paweł znalazł w Efezie jakichś uczniów, zapytał ich: „Czy otrzymaliście Ducha Świętego, gdy przyjęliście wiarę?” A oni mu odpowiedzieli: „Nawet nie słyszeliśmy, że istnieje Duch Święty” (Dz 19, 2). Można w początkach istnienia Kościoła ów stan rzeczy zrozumieć i jakoś usprawiedliwić, ale upłynęło XX wieków., a Duch Święty, dalej może pozostawać Boskim Nieznajomym. Niejednokrotnie czy to świeccy, czy nawet kapłani, na samo słowo „charyzmatyczne” wzdrągają się, jak diabeł w zetknięciu z wodą święconą. Gdy tymczasem Katechizm Kościoła Katolickiego usilnie zaprasza: „Charyzmaty powinny być przyjmowane z wdzięcznością przez tego, kto je otrzymał, ale także przez wszystkich członków Kościoła. Są one rzeczywiście wspaniałym bogactwem łaski dla żywotności apostolskiej i dla świętości całego Ciała Chrystusa, pod warunkiem jednak, że chodzi o dary, które prawdziwie pochodzą od Ducha św. i żeby były wykorzystywane w sposób w pełni zgodny z autentycznymi poruszeniami tego Ducha, to znaczy w miłości, będącej prawdziwą miarą charyzmatów (Por. 1 Kor 13)” (KKK 800). Jezus posyłał apostołów na Ewangelizację w mocy Swego Ducha: „Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami” (Dz 1, 8). Nowa Ewangelizacja nie może dokonać się bez nieustannego otwierania się na Ducha Świętego, na Jego charyzmaty.

Nowa ewangelizacja a kopiowanie

Święty Jan Paweł II mówił: „Nowa ewangelizacja ma być nową w swym zapale, w metodach i w przejawach”. Nie chodzi tu, więc o kopiowanie, o powtórkę z przeszłości, ale chodzi o odwagę próbowania nowych dróg. Jedną z takich nowych dróg, gdy chodzi o region paryski jest Wspólnota Przymierza Rodzin. Której to członkowie, właśnie, jako wspólnota, starają się słowem i życiem głosić Jezusa umęczonego, ukrzyżowanego i zmartwychwstałego. Nieustannie proszą Pana o dar Ducha św. i Jego charyzmaty. Z ufnością modlą się i postępują, wierząc, że Duch św. potwierdza głoszone słowo znakami i cudami. Nowa ewangelizacja, więc, to bardzo proste. □

*o. Krzysztof Ferenc CSSp, moderator
Wspólnoty Przymierza Rodzin*

W obronie prawdy

Wojciech Turek

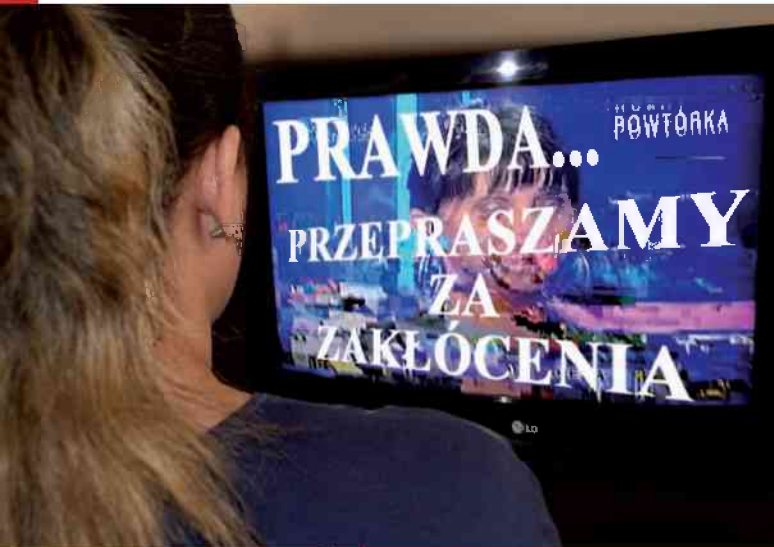
Od dłuższego czasu staram się nie oglądać codziennych wiadomości emitowanych na ekranach telewizorów, ponieważ dominuje w nich przekaz propagandowy i mniej lub bardziej sprytnie zmontowane manipulacje.

W tym zakłamywaniu rzeczywistości i wykorzystywaniu naturalnej ciekawości ludzi - pragnących się po prostu dowiedzieć: „co słychać w Polsce i na świecie” - by narzucać widzom pewne poglądy i pewien światopogląd, celowała stacja TVN. Po zmianie warty na szczytach władzy pod koniec 2015 roku miałem nadzieję, że telewizja publiczna przekształci się w stację informacyjną, na podobieństwo brytyjskiej BBC: stwarza-

jącej przynajmniej pozory rzetelności w przekazywaniu wiadomości. Niestety, rozczarowałem się. Pod kierownictwem Jacka Kurskiego (wbrew pozorom wiele go łączy z jego bratem, który zawiaduje „Gazetą Wyborczą” i udziela się na demonstracjach KOD-u), telewizja publiczna, a w szczególności wieczorne „Wiadomości” stały się tubą propagandową Prawa i Sprawiedliwości.

Początkowo jeszcze nie było najgorzej i z przyjemnością zauważałem między 19,30 a 20,00 pewne pozytywne zmiany: poprawę wizerunku Kościoła, zwrócenie uwagi na to, co się dzieje poza Polską, ujawnianie licznych nieprawidłowości i skandali, dotychczas skrzętnie „zamiatanych pod dywan”. Zmiana tonu i korekta linii programowej była konieczna. Do telewizji trafił ożywczy powiew świeżości. Jednak z upływem czasu przekaz zmienił się i to zdecydowanie na gorsze. Znowu na pierwszy plan powróciły wydarzenia, a raczej spory i kłótnie polskie z nieodłączną „minutą dobroci” w postaci ckliwej historyjki o jakimś biednym dziecku, schorowanej kobiecie czy skrzywdzonym emerycie. Wiadomości, zarówno krajowe jak zagraniczne, znowu są przekazywane z jednoznacznym komentarzem. O ile przed 2016 rokiem wrogiem publicznym nr 1 był - w oczach dziennikarzy „Wiadomości” - Jarosław Kaczyński, obecnie są to liderzy tzw. „opozycji totalnej”. Komentarze, których nie oddziela się od informacji, są albo całkiem „białe”, albo całkiem „czarne”. Jednym zdaniem: nie da się tego oglądać.

Bardzo nie chciałbym, aby mój krytyczny osąd linii progra-

Z KRAJU

- Prezydent powitał żołnierzy batalionowej grupy bojowej NATO, którzy zainstalowali się w Orzyszu. „Przybycie wojsk NATO to historyczny moment, na który czekały pokolenia Polaków od końca II wojny światowej” - stwierdził prezydent Duda. Udekorował też naczelnego dowódcę sił sojuszniczych w Europie gen. Scaparrotiego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP.
- W Hanowerze doszło do spotkania premier Szydło i kanclerz Niemiec Merkel. Rozmowa odbywała się przy okazji międzynarodowych targów przemysłowych w tym mieście.
- Sejm odrzucił wniosek Platformy Obywatelskiej o wyrażenie wotum nieufności rządowi Beaty Szydło. Poza PO wniosek poparty Nowoczesna i PSL. Przeciwni byli postawie PiS, a politycy Kukiz'15 w ogóle nie wzięli udziału w głosowaniu.
- Augustynowska, Golbik i Furgo zostali zawieszni w prawach członków Nowoczesnej. Była to reakcja partii na doniesienia o ich przejściu do PO.
- Były rzecznik MON Misiewicz znalazł na krótko pracę w Polskiej Grupie Zbrojeniowej. Wytropiony przez media miał zarabiać tam 50 tys. zł., co okazało się kłamstwem. Ostatecznie Misiewicz zrezygnował z posady i członkostwa w PiS, co ma zamknąć trwającą tygodniami nagonkę.
- Wg sondażu Kantar PiS może liczyć na 28 procent poparcie, a PO od wyniku PiS dzieli tylko 1 punkt procentowy. Ruch Kukiza ma 12%, Nowoczesna spadła do 5%. Z kolei w sondażu IBRIS PiS zdobyło 32,7% poparcia, a druga PO 25,7%. KUKIZ ma 8%, PSL - 7, a Nowoczesna - 6,3.
- Wg CBPS 74 proc. badanych sprzeciwia się przyjmowaniu przez nasz kraj uchodźców z Bliskiego Wschodu i Afryki, przybywających do krajów UE.

22 proc. uważa, że powinniśmy ich przyjmować, a 5 proc. nie ma opinii w tej sprawie.

- Fundacja Życie i Rodzina chce zebrać milion podpisów pod projektem „Zatrzymaj aborcję». Wg Fundacji „jedynie taka liczba podpisów może przekonać rządzących, by uchwalili prawo chroniące nienarodzone dzieci”.
- Ks. Tadeusz Wojda został nowym metropolitą białostockim. Ks. Wojda był podsekretarzem watykańskiej Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów.
- Przed Pałacem Prezydenckim odbywały się uroczystości w 7. rocznicę katastrofy smoleńskiej. Brali w nich udział m.in. prezydent Duda i premier Szydło.
- „Staliśmy się widzami, a w przypadku wielu - ofiarami bezwzględnej mistyfikacji» - powiedział metropolita krakowski abp Jędraszewski podczas Mszy św. w katedrze na Wawelu, w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej.
- Podczas ostatnich ekshumacji ofiar katastrofy smoleńskiej odkryto w jednej z trumien szczątki aż kilku osób. Prokuratorzy ujawnili wcześniej także dwa przypadki zamiany ciał i „nieprawidłowości” w pięciu trumnach.
- IPN zaprotestował przeciw profanacji w Katyniu miejsca spoczynku tysięcy polskich oficerów zamordowanych przez NKWD wiosną 1940 r., poprzez propagowanie w tym miejscu fałszerstw historycznych na temat losu jeńców bolszewickich z 1920 r. Chodzi o ustawienie na terenie Memoriału Katyńskiego tablic, na których zamieszczono - niezgodnie z ustaleniami historyków - informacje o jeńcach bolszewickich z czasów wojny w latach 1919-21, zmarłych w niewoli w Polsce.
- „Postanowiłem zrezygnować z działalności poli-

tycznej, w tym z aktywności w Partii Wolność” - poinformował Wipler, wobec którego pojawiły się zarzuty o nieprawidłowości finansowe w Fundacji Wolność i Nadzieja.

- Czym zajmują się partie? Nowoczesna w zeszłym roku dostała 1,5 mln zł z budżetu państwa, a pieniądze przeznaczone m.in. na specjalistów od PR i... memy umieszczone w Internecie.
- Kandydat niezależny R. Zając zwyciężył w przedterminowych wyborach na prezydenta Stargardu. Zdobył 87,5% głosów. Drugi był kandydat PiS (10,7%), a trzecia kandydatka PO (1,74%).
- Po zamachach na chrześcijan w Egipcie, polskie MSZ apeluje do obywateli jadących do tego kraju o ostrożność.
- Zatrudnienie więźniów w Polsce wzrosło o 32 proc. To efekt prowadzonego od kwietnia 2016 r. programu Praca dla więźniów.
- Ministerstwo Obrony Narodowej miało stracić 14 mln zł. na podpisanej umowie na zakup lamp mikrofalowych. Firma współpracująca z MON używała elementów przeznaczonych do utylizacji. Sprawa dotyczy zamówień, które realizowano w latach 2007-2013.
- Tzw. KOD-Kapela obecna jest prawie na wszystkich demonstracjach Komitetu. Teraz okazuje się, że jej założyciel i muzyk jest oskarżony o... handel kobietami, a jego proces ciągnie się już 6 lat.
- Operatorzy gazociągów przesyłowych w Polsce i Danii zaczynają przyjmować zgłoszenia na rezerwację mocy przesyłowych w Baltic Pipe, gazociągu, który połączy sieci obu krajów. Stanowi to kluczowy element tzw. Korytarza Norweskiego.
- W Świdnicy doszło do zaważenia się budynku i śmierci 6 osób, które zginęły pod gruzami. □

mowej telewizji publicznej został potraktowany jako krytyka rządów PiS. Zdecydowanie wolę obecne rządy od poprzednich, ale nie będę nikomu kadził. Tym bardziej, że – jak pokazują ostatnie sondaże i dane o oglądalności programów informacyjnych – rządzący mają problem z przekonaniem większości Polaków do swoich racji i koncepcji politycznych. Więc zmiana narracji telewizyjnej byłaby dla rządu korzystna? W tym Wielkanocnym Czasie – niech mi będzie wolno również powołać się na moralny nakaz dążenia do poznania Prawdy. Tym nakazem powinniśmy się, jako katolicy kierować ufając, że dążąc do poznania prawdy, skupimy wokół siebie wszystkich ludzi dobrej woli.

No dobrze – ktoś słusznie zauważy – wiadomości jednak trzeba oglądać, przecież nie można się całkowicie odcinać od wydarzeń, których jest tak wiele na całym świecie a ponadto trzeba korzystać z pomocy tych, których praca polega na selekcjonowaniu i prezentacji najważniejszych, najciekawszych informacji. Sami nie mamy czasu na zgłębianie tego szumu informacyjnego. Jednakże byłoby źle, bardzo źle, gdybyśmy byli skazani na korzystanie z usług mediów posługujących się – jak napisałem powyżej – „postprawdami” w celu manipulowania nami i naszymi zachowaniami. Na szczęście tak źle nie jest. Z przyjemnością rekomenduję Czytelnikom „Wiadomości” – emitowane codziennie o 20,00 na kanale telewizji Trwam. Ci, którzy nie mają dostępu do tej telewizji, z powodu braku zasięgu czy niedostępności kanału w ofercie telewizji kablowej, mogą oglądać informacje dnia bezpośrednio z internetu, korzystając ze strony tejże Telewizji.

Dlaczego warto oglądać program informacyjny właśnie na tym kanale? Dziennikarze telewizji Trwam prezentują wiado-

mości spokojnie, rzeczowo i zazwyczaj bez komentarza. Przedstawiają różne punkty widzenia. Są zainteresowani tym, co dzieje się na świecie, nie marnują czasu antenowego przeznaczonego na informacje, do prezentowania ciekawych historyjek czy ploteczek. Wbrew pozorom – warto się samemu o tym przekonać! – nie poświęcają jakiejś szczególnej uwagi sprawom religijnym. Owszem, częściej pojawiają się informacje np. o prześladowaniu chrześcijan czy o demonstracjach przeciwko dopuszczalności aborcji, ale dominują wiadomości tzw. „świeckie”. Uważny słuchacz bez trudu zauważy, że dziennikarze telewizji Trwam sympatyzują z obecnym rządem Prawa i Sprawiedliwości, że bliskie im są wartości narodowe i katolickie. Ale z przyjemnością stwierdzi zarazem, że to nie przestania im obowiązku troski o rzetelne poinformowanie widza o danym wydarzeniu i o jego przebiegu. Takie informacje ogląda się bez negatywnych emocji, zaś po ich obejrzeniu można uznać, że podstawowy głód wiedzy o tym, „co słychać” został zaspokojony.

Telewizja Trwam nie ma żadnego wroga nr 1. Jeżeli już, to sytuuje się on na innej płaszczyźnie. Są to potężne i wpływowe siły „lewicowo-liberalne”. To nie to samo, co ataki ad personam, z których składają się wiadomości TVP 1 i TVN, skłócające Polaków i odciągające ich uwagę od spraw naprawdę istotnych. To nie to samo, co krytyka tzw. „opozycji totalnej”. Wielokrotnie przestrzegam, że tendencje rozkładowe stanowią śmiertelne zagrożenie dla Polski, Polaków, Europy i całej, wspaniałej cywilizacji chrześcijańskiej (zachodniej). Stanowią zarazem zagrożenie dla Prawdy. Zatem, kiedy w studiu wiadomości Trwam padają krytyczne słowa pod adresem stronnictwa „liberalno-lewicowego”, są to jednocześnie słowa w obronie nas wszystkich, w obronie Prawdy. □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Papież w wielkanocnym orędziu zaapelował o pokój w Syrii i niesienie pomocy jej ludności, o pokozenie kresu konfliktom w Iraku, na całym Bliskim Wschodzie, na Ukrainie i w Afryce. Modlił się też za mieszkańców przeżywającej trudności Europy.
- W Turcji odbyło się referendum, które ma rozstrzygnąć czy wprowadzone zostaną do konstytucji poprawki zmieniające ustrój polityczny Turcji z parlamentarnego na prezydencki. Zwolennicy prezydenta Erdogana odnieśli w referendum wygraną, osiągając 51,5%.
- We Francji pojawiła się obawa przed możliwym oszustwem w pierwszej turze wyborów prezydenckich. Pół miliona wyborców otrzymało podwójne karty do głosowania.
- Próbę wywarcia presji na Węgry w celu „wymuszenia” kwot relokacji imigrantów zarzucił KE rzecznik rządu węgierskiego Kovacs.
- Szefowie MSZ Rosji, Syrii i Iranu potępilli w Moskwie atak rakietowy USA na bazę syryjskiego lotnictwa Szajrat. Kraj te uważają ostrzał za akt agresji i naruszenie zasad prawa międzynarodowego. Waszyngton dokonał ataku w odwecie za użycie przez wojska Asada broni chemicznej.
- Rosja zawetowała w Radzie Bezpieczeństwa ONZ rezolucję potępiającą śmiertelny atak z użyciem sarinu w Syrii.
- Administracja prezydenta Trumpa zamierza stworzyć federalne oddziały, które mają się zajmować deportacją nielegalnych emigrantów.
- Do pięciu wzrosła liczba zabitych podczas protestów przeciwko lewackiemu prezydentowi Wenezueli Maduro, oskarżanemu przez opozycję o dyktatorskie rządy.

- W Pjongjangu odbyła się parada wojskowa z okazji 105. rocznicy urodzin założyciela państwa, Kim Ir Sena. KRL-D zapowiada także kolejną próbę z użyciem broni atomowej. USA wystąpiły do Korei lotniskowiec.
- Stany Zjednoczone zrzuciły we wschodnim Afganistanie bombę GBU-43, zwaną „matką wszystkich bomb», na jaskinie wykorzystywane przez bojowników Daesh. Miała on zabić go dżihadystów.
- Daesh, zwalczone przez irańskie wojsko i siły koalicji międzynarodowej pod wodzą USA, kontroluje obecnie już mniej niż 7 proc. terytorium Iraku.
- Rosyjska armia testowała nową rakietę Cyrkon. Pocisk miał osiągnąć prędkość Mach 8, czyli 8-krotną prędkość dźwięku.
- W Dortmundzie doszło do trzech wybuchów w pobliżu autobusu klubowego Borussia. Autobus wyjeżdżał spod hotelu na stadion, gdzie drużyna BVB miała rozegrać mecz z AS Monaco w ramach Ligi Mistrzów.
- W niedzielę palmową bomby wybuchły przed kościołem św. Jerzego w Tancie w Delcie Nilu i przed katedrą św. Marka w Aleksandrii w Egipcie. W zamachach zginęło 46 Koptów.
- Przewodniczący konferencji episkopatu USA pochwalił w wywiadzie prezydenta Trumpa za sprzeciw wobec aborcji oraz obietnice ochrony wolności religijnej.
- Co najmniej 179 brazylijskich polityków brało łapówki od koncernu budowlanego Odebrecht w zamian za usługi, jakie świadczyli mu w parlamencie i regionalnych zgromadzeniach legislacyjnych.
- Kanadyjska senacka komisja ds. narodowego bezpieczeństwa i obrony przedstawiła raport,

z którego wynika, że wydatki na armię w Kanadzie spadły do poziomu 0,88 proc. PKB. Tymczasem kraje NATO, zgodnie z zaleceniami, powinny wydawać na armię ok. 2 proc. PKB.

- Waluś, obecnie 64-letni emigrant przeszedł do historii RPA, kiedy w kwietniu 1993 r. zastrzelił czarnoskórego przywódcę komunistów Haniego. Polaka skazano na dożywocie, ale może okazać się, że wyjdzie on na wolność już 5 maja. Sąd w Bloemfontein zbiera się, by podjąć decyzję w sprawie zwolnienia warunkowego.
- Kościół ewangelicki w Niemczech krytykuje zakaz noszenia krzyżyka wydany przez kierownictwo jednej z berlińskich szkół wobec nauczycielki. Władze oświatowe landu zapowiedziały wydanie dyrektyw do ustawy o neutralności światopoglądowej obowiązującej w stolicy.
- Palestyńczyk zabił brytyjską studentkę w Jerozolimie. Pchnięta nożem kobieta zmarła w szpitalu.
- Laureatka pokojowego Nobla Yousafzai z Pakistanu otrzymała honorowe obywatelstwo Kanady.
- Finlandia jest najbezpieczniejszym krajem na świecie wg raportu o konkurencyjności turystyki na rok 2017 Światowego Forum Ekonomicznego. Polska znalazła się na 48. miejscu wśród 136 analizowanych krajów świata.
- Francuscy celnicy podczas kontroli w Urrugne, na południu kraju, przy granicy z Hiszpanią, znaleźli w samochodzie marki Audi z polską tablicą rejestracyjną ponad mln euro w gotówce.
- Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) zaapelowała do władz Rosji, by zapewniła lepszą ochronę... homoseksualistom w Czechenii. □

Weź i czytaj!

Drugim, niezwykle ważnym działaniem jest przyjęcie „Chleba życia”, czyli otrzymanego po Komunii św. fragmentu z Listu do Galatów. Po krótkiej, wspólnej modlitwie do Ducha Św. w formie śpiewu kilku zwrotek hymnu „O Stworzycielu Duchu, przyjdź!”, podejmiemy do ołtarza i z odpowiedniego koszyka każdy weźmie dla siebie lub otrzyma z rąk prezbytera jedną karteczkę z tak zwanymi sigłami biblijnymi. Zabieramy ją do domu, aby w swojej rodzinnej sigłach Biblii odszukać zaznaczony tekst, uważnie przeczytać, rozważyć w kontekście swojego powołania i aktualnej sytuacji życiowej. Gorąco się zaleca, aby każdy z nas nauczył się tego tekstu na pamięć i przywoływał jego treść w codziennej modlitwie przez cały rok.

Co nowego wnosi w nasze życie duchowe czytanie Pisma św.?

Codziennie przywoływane słowa z Listu do Galatów, ofiarowane konkretnie każdemu z nas, będą światłem od Boga na drodze codziennych trudów. Co więcej, ten właśnie tekst, natchniony przez Ducha Św. i nam przez Niego podarowany, będzie żywym źródłem łaski i błogostawieństwa od Boga. Treść tych ofiarowanych nam słów Pisma będzie rozpałała nasze serca ogniem świętej obecności zmartwychwstałego Jezusa, który obiecał uczniom biorącym z całą powagą Jego nauczanie: „Oto ja jestem z wami po wszystkie dni aż do skończenia świata!” (Mt 28,20). To on sam – Jezus Zmartwychwstały – pod postacią tych świętych słów zamieszka w nas, jak zapewnił: „Jeśli Mnie, kto mituje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go, i przyjdziemy do niego, i mieszkanie w nim uczynimy” (J 14,23). On będzie szedł z nami, będzie nas chronił przed atakami

złego i dawał moc do zwyciężania pokus do grzechu – do niepostuśszństwa wobec woli Bożej. W ten sposób będziemy się z dnia na dzień stawać lepszymi ludźmi, coraz bardziej podobnymi do Chrystusa.

Natalia Niemen w wywiadzie udzielonym tygodnikowi „Niedziela” powiedziała, że nastawione na zwyczaje czy tradycje przeżywanie świąt nie uczyni człowieka lepszym. Nie wystarczy pogodny nastrój wielkanocny. Nie zmieni człowieka świąteczny stół czy dekoracje paschalne. „Wg tego, co czytamy w Piśmie św. – wyznaje wokalistka, córka Czesława Niemena – lepszymi czyni nas codzienne chodzenie z Chrystusem. Naśladowanie Go. Podkreślę: codzienny kontakt z naszym kochanym Panem i Zbawicielem. Jeżeli tak właśnie żyjemy – poddajemy się najlepszemu Wychowawcy i wzorem Chrystusa niesiemy swój krzyż – to czy świątek, piątek, czy niedziela, stajemy się lepsi. Przy założeniu, że człowiek może stać się lepszy jedynie wtedy, kiedy jego samego coraz mniej, a więcej miejsca w sobie daje Jezusowi Chrystusowi” (Natalia Niemen, Więcej miejsca dla Chrystusa, Niedziela nr 52 (2016), s. 33). Ten codzienny kontakt z mitującym nas Panem Jezusem gwarantuje nam słuchanie słowa, które od Niego pochodzi i o Nim nam więcej i więcej mówi.

Napełnieni tym darem Bożym, jakim jest słowo Pisma, będziemy z dnia na dzień stawać się coraz bardziej skutecznymi apostołami Ewangelii. W sposób naturalny Ewangelia będzie mieszkać w naszych duszach, przemieniać je, a tym samym wpływać na nasze życie. Pod wpływem tej Bożej mocy łatwiej nam będzie pośród przeciwności i codziennych udręk żyć po chrześcijańsku i dawać świadectwo o prawdzie Ewangelii – iść i głosić Dobrą Nowinę: „Jezus żyje!”. □

ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk

Czwarta tajemnica fatimska

ciąg dalszy ze str. 2

– Muzułmanie są zgodni, że Maryja była pozbawiona grzechu i że została ofiarowana Bogu. O Jej narodzeniu dowiadujemy się z koranicznego opisu w rozdziale 3,35. Jej matka – według tradycji Anna (Hanna) – prosi Boga, aby szatan nie miał prawa do jej dziecka. Muzułmanie uważają Maryję za kobietę w szczególny sposób wybraną przez Boga, który stopniowo przygotowuje Ją na matkę Jezusa (3,42-42). Ważną rolę odgrywa w tym kontekście pierwsza wizyta anioła, który miał uświadomić Maryi, że Jej cudowne narodzenie i wypełnione bojaźnią Bożą dorastanie były symbolicznym potwierdzeniem tego, że Bóg wybrał Ją do realizacji swego planu. Koran podkreśla fakt, że Maryja zachowała dziewictwo, które wraz z Jej czystością stanowi dla muzułmanów ogromną wartość. Dają temu wyraz w sformułowaniu „Jezus, Syn Maryi” (Isa Ibn Marjam), które odbiega od tradycyjnie używanych zwrotów w formie patriarchalnej (wskazujących na ojca). Ten zwrot oznacza, że Jezus jest narodzony bez ojca. Ponieważ muzułmanie widzą w Maryi znak dany całej ludzkości, pozostaje Ona dla nich nieustannym wzorem do naśladowania.

Znak końca czasów?

Publicystyka abp. Fultona J. Sheena, sługi Bożego, niezwyklego kapłana, który ewangelizował miliony Amerykanów poprzez telewizyjny program (popularność przebiła koncerty Franka Sinatry), przeżywa w ostatnich latach prawdziwy renesans. W jego wydanej w 1953 roku książce „The World's First Love” można znaleźć niezwykle intuicyjną: „Mimo że politycy nie biorą tego jeszcze pod

uwagę, wciąż istnieje poważne zagrożenie, że doczesna siła islamu powróci, a wraz z nim powróci niebezpieczeństwo, iż pokona on Zachód, który przestał być chrześcijański, aby utwierdzić się jako wielka antychrześcijańska siła w świecie. Jestem mocno przekonany, że obawy dotyczące muzułmanów nie ziszczą się, lecz że wyznawcy islamu nawrócą się w końcu na chrześcijaństwo i stanie się to w sposób, którego nie spodziewają się nawet nasi misjonarze. Wierzę, że stanie się to przez wezwanie muzułmanów do oddawania czci Matce Boga. Maryja jest dla nich prawdziwą Sayyidą, czyli Panią. Jej jedyną ewentualną poważną rywalką w ich wyznaniu wiary mogłaby być Fatima, córka samego Mahometa. Lecz po śmierci Fatimy Mahomet pisał: »Będziesz w raju najbardziej błogostawioną spośród niewiast, zaraz po Maryi«. Dlaczego Maryja objawiła się w niepozornej wiosce, aby przyszłe pokolenia znają Ją jako Matkę Boską z Fatimę? Ponieważ wszystko, co przychodzi z Nieba, cechuje się niestłuchanym dopracowaniem szczegółów, wierzę, że Maryja wybrała imię Matki Boskiej z Fatimy jako dowód i znak nadziei dla muzułmanów i jako zapewnienie, że ci, którzy okazują Jej tak wiele szacunku, pewnego dnia uznają również Jej Boskiego Syna. Ostateczny dowód związków Fatimy z muzułmanami przejawia się w entuzjastycznym przyjęciu statuy Matki Bożej Fatimskiej przez wyznawców islamu podczas jej peregrynacji po krajach Afryki i w Indiach. Misjonarze w przyszłości będą coraz lepiej rozumieć, że sukces ich apostołatu wśród muzułmanów będzie uzależniony od stopnia, w jakim będą oni nauczali o Matce Boskiej Fatimskiej. Maryja jest adwentem Chrystusa, ponieważ przyniosła Ona ludziom Chrystusa,

zanim się On narodził. W każdym wysiłku apologetycznym zawsze najlepiej jest zacząć od tego, co ludzie już akceptują. Ponieważ muzułmanie mają nabożeństwo do Maryi, nasi misjonarze powinni zadowolić się szerzeniem i rozwijaniem tego nabożeństwa, zdając sobie w pełni sprawę z tego, że Maryja sama dalej poprowadzi muzułmanów do swego Boskiego Syna”.

Pobożne mrzonki? Religious fiction? Bóg raczy wiedzieć. Intuicja abp. Sheena brzmi niewiarygodnie. Pamiętajmy jednak, że gdy Maryja zapowiadała młodzieńczej Łucji: „Rosja zaleje świat błędnymi naukami”, nie komentowała bieżących wydarzeń historycznych, ale je proroczo zapowiadała, a Jej słowa można było skwitować wzruszeniem ramion. Jak porażająco brzmią one dzisiaj, gdy jesteśmy bogatsi o doświadczenia totalitaryzmu, o najświeższe doniesienia z krainy Północnej, opowieści z tagrów, statystyki Czarnej Księgi Komunistów, mówiące o 100 milionach ofiar systemu... Do dziś zdumienie historyków budzi to, w jaki sposób kilkudziesięcymilionowy ruch zdołał doprowadzić do upadku „białej” Rosji. „Błędy Rosji obejmowały wszystkie sfery życia. Mało kto wie, że pierwsze demonstracje gejoskie odbyły się w Leningradzie, a aborcja została po raz pierwszy zalegalizowana w 1920 r. przez Lenina” – wyjaśnia Grzegorz Górny, współautor książki „Tajemnice Fatimy. Największy sekret XX wieku”.

Jaka jest rola Maryi w konfrontacji ze światem islamu? Nie mamy pojęcia. Trudno jednak nie przyznać racji Messoriemu, który pisał, że „w tych sprawach nic nie jest przypadkowe”. □

Marcin Jakimowicz (Gość Niedzielny)

Z Maryją w jednym pantofelku...

O zawierzeniu rodziny i modlitwie o gołe Lewego *opowiada Maria Stachurska.*

Agata Puścikowska (Gość Niedzielny): Jesteś współzałożycielką Eucharystycznej Wspólnoty Dzieci Maryi przy parafii Najświętszego Zbawiciela w Warszawie, koordynatorem wspólnoty w Apostolacie Marii Królowej Trzeciego Tysiąclecia na prawach papieskich...

Maria Stachurska: ... i pierwszym w historii Bractwa Niepokalanego Poczęcia pod auspicjami Księży Marianów świeckim promotorem. Nie jestem też typem osoby, która chętnie na łamach prasy mówi o swojej wierze czy rodzinie. Ale mam poczucie, że żyjemy w czasach, gdy świadectwo jest potrzebne. Prywatnie jestem też mamą dwójki dorosłych dzieci – Anny i Piotra. I teściową Roberta, którego też traktuję jak syna. Zawodowo natomiast jestem realizatorem filmowym, obecnie reżyseruję film „Późna”. O studze Bożej Stanisławie Leszczyńskiej.

Dlaczego o niej?

Jest moją ciotecną babcią. Mój wuj, a jej najstarszy syn – Bronisław Leszczyński przed śmiercią zobowiązał mnie, czy wręcz nakazał, żebym zrealizowała film o jego mamie.

Dobrze ją pamiętasz?

Jasne. Jako małe dziecko zapamiętałam ją jako ciepłą i uśmiechniętą, przytulającą osobę. W okresie dojrzewania było już gorzej – wydawała mi się ostra i wymagająca, więc się jej... lekkałam. Robiła wrażenie osoby bardzo konkretnej, wręcz ciut apodyktycznej. Jednocześnie bardzo o wszystkich dbała – o wnuki, kuzynostwo, całą rodzinę. O naszą naukę, wykształcenie. Pamiętam też, jak ciągle w kuchni przygotowywała posiłki, a kto by się w domu nie pojawił, był przez nią karmiony. To chyba zostało jej po obozie...

Po Auschwitz-Birkenau, w którym z narazieniem życia, wbrew dr Mengele, przyjęła tysiące dzieci na świat. Opowiadała o tym?

Nigdy nie opowiadała o wydarzeniach wojny. Potem, gdy wystawiano „Orato-

rium oświęcimskie” Aliny Nowak na temat tamtych wydarzeń, do muzyki Anny German, historia jej życia zaczęła do mnie docierać. Wiedziałam też, że jest jakiś raport („Raport położnej z Oświęcimia” – przyp. aut.), że mordowano dzieci, a ona je ratowała, ale to wszystko. Tak naprawdę o jej bohaterstwie dowiedziałam się po pogrzebie, gdy inni składali świadectwo jej życia. Byłam do głębi poruszona. Zaczęłam się nad tym zastanawiać, choć... jeszcze nadal od tematu obozu uciekałam. Dopiero po jakimś czasie zaczęłam szukać informacji o życiu cioci.

Stanisława wpłynęła na Twoją religijność i wiarę?

Jej syn, wujek Bronek, miał największy wpływ na moje życie. Był znakomitym lekarzem i próbował mnie wychować na lekarza, nawet w szpitalu nauczył mnie ostuchiwać chorych. Ale przekazywał mi też wrażliwość, ciekawość świata i wiele innych cech. Wujek Bronek był natomiast całkowicie ukształtowany przez swoją mamę. Jej postawę, sposób bycia czy wręcz religijność przenosił na swoje życie. Świadomość religijną odziedziczyłam po wujku. On zresztą był dość powściągliwy – jak jego matka – o wierze nie mówił wprost. Ale już jego rozważania, o sztuce, muzyce, zawsze były konstruowane przez pryzmat Boga i były wielkim podziwem dla Stwórcy. Spojrzenie wujka na wiele spraw przez pryzmat Boga powodowało, że chciałam żyć tak samo. Nauczył mnie pewnej nieugiętości i bezkompromisowości, jeśli chodzi o sprawy Boże.

Ale lekarzem nie zostałam!

To prawda. I kiedy zrobiłam pierwszy film i zapytałam, czy jest ze mnie dumny, powiedział: „Zawsze byłem dumny i jestem dumny”. Wtedy właśnie po raz pierwszy zaproponował, bym zrobiła film o jego matce. Dojrzało to we mnie długo również i z tego powodu, że na rodzinę, na wujków, którzy odpowiadając na zaproszenia, jeździli po Polsce i opowiadali o bohaterstwie

swojej matki, spadały kalumnie. Dziennikarze np. oskarżali ich o „lansowanie się” na „późnej z Oświęcimia”. A oni po prostu byli serdeczni i przyjmowali zaproszenia do różnych parafii czy też instytucji

Ale wróćmy do zawierzenia Maryi.

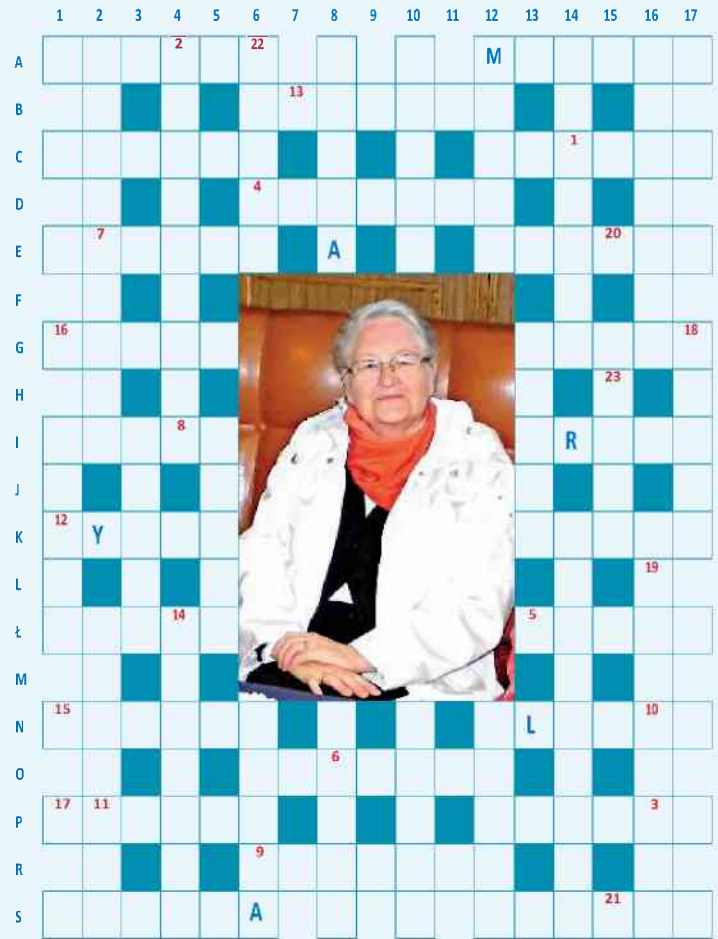
Najpierw do początków mojego życia. Moja mama była wierząca, choć nie jakaś mocno ortodoksyjna. Gdy zaszła ze mną w ciążę, miała sen, że przed 8 grudnia urodzi córkę, która będzie wyglądała w określony sposób i będzie miała na imię Maria. Mama obudziła się i natychmiast sprawdziła, co jest w kalendarzu 8 grudnia. Dogmat o Niepokalanym Poczęciu nie był wtedy szeroko znany. Urodziłam się rzeczywiście tuż przed 8 grudnia i wyglądałam identycznie jak we śnie. Gdy byłam małą dziewczynką, babcia dała mi obrazek z Maryją i dwa kryształowe wazoniki. Od maja, codziennie, zrywałam Matce Bożej stokrotki. Mimo średniej świadomości religijnej chciałam być zawsze taką stokrotką w bukietcie Pana Boga. Wiele lat później, podczas rekolekcji u kapucynek, ojciec rekolekcyjny zatrzymał mnie i mówi: „Czy wiesz, że jesteś stokrotką w bukietcie Pana Boga?”. Zupetnie się wtedy rozpadłam. Niedawno przeczytałam, że stokrotka to taki kwiatek, po którym może czotą przejechać, a ona i tak tę podniesie. I ja tak mam. Chociaż... gdybym o tym wiedziała wcześniej, prosiłabym może żebym mogła być lilią. (śmiech)

ciąg dalszy na str. 14

Poziomo: A-1. Rodzic. A-12. Uczucie żywione do bliskiej osoby. B-6. Kobieta znana z widzenia. C-1. Wydarzenie przedstawione zgodnie z realiami. C-12. Mineralny dodatek używany przy produkcji żużlu. D-6. Postawa człowieka stojącego z szeroko rozstawionymi na boki nogami. E-1. Rodzaj wędliny. E-12. Człowiek, który prowadzi życie w surowej dyscyplinie, dobrowolnie rezygnuje z życiowych przyjemności. G-1. Kłaser na znaczki pocztowe. G-13. Górnoląskie miasto z siedzibą Opery Śląskiej. I-1. Powściągliwość w postępowaniu, w zachowaniu. I-13. Ostra .... w Wilnie. K-1. Szewski taboret. K-13. Meksykański sukulent, kwitnący tylko raz. Ł-1. Rodzaj tkaniny wełnianej lub nazwa miasta we Włoszech. Ł-13. Andrzej ....., zmarły niedawno reżyser filmowy. N-1. Wydzielane przez grzejnik. N-12. Grecki filozof idealista, uczeń Sokratesa. O-6. Ubiór, który wg przysłowia jest bliższy ciału niż sukmana. P-1. Oddziela pomieszczenia w budynku. P-12. Infiltracja komórek nowotworowych w struktury sąsiadujących tkanek. R-6. Muzutmański post. S-1. Mała kość. S-12. Radiowy lub telewizyjny.

Pionowo: 1-I. Wystawne przyjęcie z udziałem wielu gości; bankiet. 2-A. Biblijna nazwa Jerozolimy. 2-Ł. Człowiek od narodzin do okresu dojrzewania. 3-I. Samiec indyczki. 4-A. Urzędowy spis z natury majątku /inwentaryzacja/. 4-Ł. Narząd bądź proteza wszczepiane do organizmu w celu zastąpienia usuniętych, uszkodzonych lub nieczynnych tkanek lub narządów. 5-I. Wałek lub szpula, na które się coś nawija. 6-A. Dawniej używana do picia wina. 6-N. Rodzaj dwukotowej taczki lub produkt z soi. 8-A. Produkt spożywczy z oczyszczonych ziaren zbóż. 8-N. Choroba układu oddechowego. 10-A. Jadowity wąż z rodziny żrządnicowatych. 10-N. Klótnia, awantura, bijatyka. 12-A. Rodzicielka. 12-N. Niezamężna. 13-G. Matka ojca lub matki. 14-A. Chwasty zbożowe lub gatunek rzodkwi. 14-K. Zobowiązanie producenta lub sprzedawcy do bezpłatnej naprawy lub wymiany zakupionego, wadliwego towaru. 15-G. Dawniej korona papieska. 16-A. Wytwarza go paląca się żarówka. 16-K. Zbiór wideokaset z utraconymi nagraniami. 17-G. Liczbowe wyrażenie jakiejś wielkości fizycznej. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 23 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 7/2017: „Zapraszamy”. Poziomo: handlarz, antrykot, napoje, przystawka, Alma, aria, igła, INIC, kopa, karo, kaszkieciak, gulasz, Aszera, kelnerka. Pionowo: hinkali, Kraków, Małopolska, droga, ukaz, ajer, zupa, ucha, adze, skok, ugul, rata, kolce, kawiarenka, trauma, Grodzka. □

Patriotyczno-biesiadne śpiewanie

Dariusz Kowalczyk SJ
(Gość Niedzielny)

Chodzą młodzi ze słuchawkami w uszach i słuchają muzyki. No, może niektórzy uczą się języków obcych.

W czasach kiedy tych dobrodziejstw techniki nie było, też słuchano się muzyki, ale przede wszystkim – mam wrażenie – więcej się śpiewało, nie tylko przy goleniu, ale przy różnych innych okazjach.

Przypomniałem sobie takie wspólne śpiewanie z dawnych lat, słuchając płyt podarowanych mi przez mojego współbrata, o. Józefa Wilczyńskiego, założyciela i wieloletniego opiekuna zespołu Stella Maris, który tworzą uczniowie, nauczyciele i absolwenci szkół muzycznych w Gdańsku. Notabene niedawno, w swoje 85. urodziny, o. Wilczyński otrzymał medal Senatu Rzeczypospolitej Polskiej za zasługi w działalności muzyczno-pedagogicznej. Zespół Stella Maris koncertował w Europie, USA, Kanadzie i Australii, w tym także w Watykanie. Jan Paweł II powiedział im wówczas: „W was mogę spotkać bardzo cenną częśćkę mojej Ojczyzny”. Tą częśćką są poważne pieśni kościelne i patriotyczne, ale także nieco frywolne piosenki ludowe oraz biesiadne. Ech, śpiewało się tego rodzaju repertuar na przykład na obozach organizowanych przez ks. Mirosława Mikulskiego, na które jako małolat jeździłem w latach 70. Potem, jeszcze w latach 90., kiedy studiowałem we Włoszech, a kontakt z ojczyzną nie był tak łatwy jak dzisiaj, na spotkaniach jezuitów polskich w Rzymie, po posileniu się swojskim jadłem i napitkami, chętnie oddawaliśmy się wspólnemu nuceniu, a niekiedy śpiewaniu na całe gardło od „My, Pierwsza Brygada”, przez „Hej, sokoły”, po

„Dziewczyny, które mam na myśli, powychodziły za mąż już, i tylko my, recydywiści, trzymamy wciąż samotny kurs...”.

Dzisiaj jest inaczej, teksty zatarty się w pamięci, piosenek można postuchać w każdej chwili z internetu, doświadczenie oddalenia od ojczyzny nie to co dawniej. Jedną z płyt „Stella Maris” zatytułowaną: „Niech piosenka w dal popłytnie” zaczyna się: „Jak długo w sercach naszych/ Choć kropla polskiej krwi,/ Jak długo w sercach naszych/ Ojczyzna miłość tkwi,/ Stać będzie kraj nasz cały,/ Stać będzie Piastów gród,/ Zwycięży Orzeł Biały,/ Zwycięży polski lud”.

Ech! Wzruszam się. Takie pieśni z jednej strony uczyły nas patriotyzmu, a z drugiej wyrażały naszą miłość do ojczyzny. Dziś nie brakuje takich, którzy słowa „Zwycięży polski lud” uznaliby za ksenofobiczne. Tym bardziej cieszy, że są zespoły jak Stella Maris, które mają takie pieśni w swoim repertuarze. □

L'en-cours sur Smolensk

Un point sur des questions en instance.

Le 10 avril dernier a marqué le septième anniversaire de la catastrophe de Smolensk qui a vu la mort tragique de quatre-vingt-seize passagers, dont le président de la République, Lech Kaczyński, et son épouse, ainsi que de nombreuses personnalités de la vie politique, culturelle, religieuse et sociale du pays. Le gouvernement Szydło, dès son installation, a mis en place une commission d'enquête destinée à faire toute la lumière sur le crash de l'avion présidentiel, car les enquêtes précédentes ont laissé beaucoup d'ombres et de doutes. La question de cette tragédie est dorénavant traitée avec dignité et non plus comme un caillou dans la chaussure dont on essaie de se débarrasser au plus vite.

Une des interrogations à résoudre, c'est de savoir ce qui s'est passé avec l'avion. S'est-il écrasé au sol après avoir heurté des sapins ? A-t-il explosé en vol et pourquoi ? La thèse officielle d'avant, conformément aux recommandations des autorités russes d'alors à qui la Pologne avait laissé la conduite de l'enquête, était de dire que l'avion était descendu trop bas, à cause du brouillard et de l'inexpérience des pilotes, et qu'il avait heurté des sapins. Maintenant, d'autres voix nous disent que l'étude sur le terrain montre que les débris du Tupolev ont été éparpillés sur une très large surface, beaucoup plus importante que s'il s'était agi d'un simple crash. D'où l'hypothèse d'une explosion en vol qui aurait envoyé très loin les débris de l'appareil. Cette constatation conforte les tenants de la thèse d'un attentat. Une simulation a été faite avec beaucoup de minutie. Elle a montré – c'est une hypothèse – qu'il aurait pu y avoir une explosion due à une bombe thermobarique. Il faut savoir qu'une arme thermobarique combine les effets de la chaleur et de la pression. Après la mise à feu, deux explosions successives se produisent et sont très destructrices et meurtrières. L'encyclopédie populaire sur Internet précise que « l'effet est particulièrement favorisé

dans des espaces clos » et qu'une telle arme provoque « un effet de zone très important ». Nous sommes en présence d'une explication séduisante qui semble convenir à merveille à l'accident de l'avion, avec un attentat destiné à ne laisser aucune chance de survie aux victimes. Du travail de professionnel comme un KGB pourrait le faire par exemple. Mais toutes ces conjectures, qui trottent dans l'esprit d'une partie de l'opinion polonaise, ne sont que des hypothèses que l'opposition ne manque pas de railler et de critiquer.

L'autre question à résoudre concerne les dépouilles des défunts dans les cercueils. Tusk et son équipe, ayant laissé la maîtrise de l'enquête aux Russes – ce que certains considèrent comme de la haute trahison – personne ne s'est fatigué à ouvrir les cercueils plombés en provenance de Moscou. Personne n'a osé vérifier leur contenu – à quoi bon puisque les Russes avaient fait leur travail... Mais les doutes subsistaient dans une partie de l'opinion. La justice a autorisé l'exhumation des corps pour vérifier les identités et rendre le cas échéant les bonnes dépouilles aux bonnes familles. Cela a fait scandale parmi l'opposition, bien entendu. Pourtant, les premières exhumations ont montré qu'il y avait eu des interventions dans les cercueils, ce qui fait qu'une famille se recueillait sur la tombe de son proche, se recueillait en réalité sur la dépouille de quelqu'un d'autre, comme ce fut le cas pour Anna Walentynowicz par exemple. Même les familles qui s'opposaient avec véhémence à la procédure ont été victimes d'interventions. Et récemment, d'après le portail wPolityce.pl, on a aussi trouvé des restes incomplets de plusieurs personnes dans un seul cercueil ! Va-t-on bientôt trouver encore plus macabre ?

La non-élucidation ou les explications peu convaincantes des enquêtes diligentées par les Russes ou le gouvernement Tusk ont créé une atmosphère nocive et une fracture dans la société polonaise. Cette fracture exis-

taut déjà sur la scène politique mais elle s'est renforcée par la vision que chacun exprime sur la catastrophe. C'est très malsain et cela aboutit à des actes insensés. Tous les mois, le 10 de chaque mois, une commémoration est célébrée à la mémoire des victimes. Maintenant, des contre-manifestations sont organisées pour se moquer et insulter ceux qui veulent entretenir la mémoire des morts. De même, Jarosław Kaczyński se rend tous les mois à Cracovie pour se recueillir sur la tombe de son frère et de sa belle-sœur. Ces derniers temps, des manifestants font barrage à l'entrée du Wawel pour empêcher le président du PiS d'y accéder. On ne respecte donc plus les morts. Où sont les défenseurs auto-proclamés de la démocratie dans tout cela ? On les retrouve parmi les manifestants, vociférant et crachant leurs injures. Cela va même plus loin car on a noté des cas d'agression physique sur des personnes liées à la majorité actuelle. Et certains « défenseurs » en appellent même à l'insurrection contre le gouvernement et à un « Maïdan » polonais. On peut imaginer que si un jour une autre majorité arrivait au pouvoir, elle déferait maille par maille tout ce que les conservateurs s'efforcent de construire pour la Pologne et ses citoyens. □

Milions na pomoc Syryjczykom

Polski rząd przeznaczy 4 mln zł na odbudowę domów dla rodzin w Syrii – zapowiedziała premier Beata Szydło.

Pomoc finansowa to część projektu realizowanego we współpracy ze stowarzyszeniem Pomoc Kościołowi w Potrzebie.

Wbrew temu, co twierdzą środowiska sympatyzujące z lewicą, ani Polacy, ani polski rząd nie są obojętni na cierpienie tych, którzy potrzebują pomocy. Najlepiej świadczy o tym właśnie zapowiedź premier Szydło o przekazaniu blisko 1 mln euro na remonty i odbudowę domów kilkuset syryjskich rodzin. Jak podkreśliła szefowa Rządu,

pomoc humanitarna trafia w ten sposób do najstarszych i najbardziej bezbronnych, czyli kobiet i dzieci.

– Ci ludzie nie chcą opuszczać swoich domów rodzinnych, ci ludzie chcą być tam, to jest ich ojczyzna. Oni potrzebują pomocy u siebie, chcą pokoju, chcą tam normalnie żyć. Naszym obowiązkiem jest pomóc im, żeby po działaniach wojennych mogli uporządkować swoje życie, a ci, którzy ucierpieli, by otrzymali wsparcie – mówiła premier.

Dodała też, że w ub.r. polski rząd przeznaczył na pomoc dla Syrii czterokrotnie więcej pieniędzy niż w 2015 r., a w tym roku ma być ich jeszcze więcej.

Ks. prof. Waldemar Cisto, dyrektor sekcji polskiej Papieskiego Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie, zapowiedział z kolei, że pomoc trafi głównie do Aleppo. – Tam mamy komisję złożoną z inżynierów, jest przedstawiciel Kościoła. Badają oni konstrukcję domów, czy są na tyle nienaruszone, żeby można je odbudować – zaznaczył. Do tej pory wytypowano blisko 700 mieszkań nadających się do odremontowania. □

zu: dt, FAP

Literatura na wynos i konsumpcja na miejscu Piotr Witt

W niedzielę 2 kwietnia o godzinie piątej po południu zakończyło się polskie święto myśli religijnej – XXIII Targi Książki Katolickiej w Warszawie. Problemy związane z książką katolicką w Polsce nie znikły wraz z zamknięciem Targów i choć niniejsze sprawozdanie ukazało się po fakcie, to warto, jak sądzę, zwrócić na nie uwagę.

Przyleciałem do stolicy w środę, 29 marca i nazajutrz mogłem uczestniczyć w ich otwarciu. Cóż za kontrast, jaki szok dla organizmu, ten przeskok w ciągu dwudziestu czterech godzin w warszawski tłum koloratek, sutann i habitów, z Paryża, gdzie właśnie uchwalono ustawę karzącą srogimi sankcjami każdego, kto by namawiał przyszłą matkę do nieusuwania płodu, gdzie zabrania się surowo wszelkich zewnętrznych oznak przynależności wyznaniowej, gdzie całkiem niedawno usunięto krzyż ze ściany szkoły katolickiej w Neuilly. Nawiązując do osiemnastowiecznego charakteru otaczającej architektury ksiądz Arbat, młody proboszcz z Opinogóry mógł powiedzieć o sobie z dumą – tylko ja tutaj jestem w stroju z epoki.

Ale, niezależnie od rzucających się w oczy przedstawicieli duchowieństwa, widzieliśmy wielką ilość świeckich czytelników, i wśród nich budującą ilość czytelników młodych. Byłoby ich z pewnością jeszcze więcej, gdyby większa ilość wydawców zrozumiała swoje zadania równie dobrze, jak to dzisiaj czynią niektórzy z nich, o czym będzie mowa w dalszym ciągu tego sprawozdania.

Podobnie do zwyczajnego targu spotęgowane widokiem plecaków, wózków, toreb klientów szukających pokarmu duchowego do swoich spiżarni – bibliotek domowych i publicznych Wybór – przynajmniej ilościowo – ogromny. W arkadach Kubickiego pod Zamkiem Królewskim na ponad 140 stoiskach zaprezentowano swoją produkcję 160 wydawców i wystawców!

Łatwość druku dzięki nowoczesnym technologiom, dostępność papieru i ułatwienia administracyjne zachęcają prowincjonalne zgromadzenia zakonne do zakładania własnych wydawnictw dla wydawania własnych utworów. Podobnie postępują niektórzy wydawcy świeccy. W wydawnictwie Kościuszczo, pan Robert Kościuszczo prezentował swoją powieść o Tadeuszu Kościuszczo, z kolei w wydawnictwie DREAMS, jego właścicielka Lidia Miś spotkała się z własnymi czytelnikami swojego wydawnictwa.

Wielka ilość małych ośrodków sprzyja, jak sądzę, swobodzie wypowiedzi i ich różnorodności. W wydawnictwie POMOC Matgorzata i Wojciech Nowiccy podpisywali swą książkę pt. *Uzdrowienie finansów – jak z Bożą pomocą wyjść z długów*, z pewnością bardzo interesującą dla zadłużonych frankowiczów, podczas gdy w tym samym czasie w Edycji Świętego Pawła, siostra Anna Maria Pudełko – autorka publikacji *Kobieta w pełni szczęśliwa* – prezentowała swe nowe dzieło „*Kobieta taka jak Ty*”, odpowiadając na wiele pytań dotyczących istoty powołania i życia w zakonie. Praktyczne rady mogły czytelniczki otrzymać od siostry Salomei, autorki poradnika kulinarnego *Makarony s. Salomei* (wyd. WAM). W samych Arkadach, mimo tłoku widzieliśmy tylko część publiczności. Jednocześnie bowiem w sąsiednich pomieszczeniach odbywały się imprezy towarzyszące. W sali koncertowej Zamku Królewskiego Wydawnictwo Arkady zorganizowało promocję albumu Natalii Majorowej i Genadija Skokowa *Ikony rosyjskie*. Podczas spotkania ks. dr. Teofiluk, rektor Seminarium Prawosławnego w Warszawie wygłosił wykład na temat ikonografii Chrystusa. Spotkanie uświetnił koncert chóru tegoż seminarium. W namiocie przed Arkadami odbywał się show z udziałem narzeczonych, którzy wychowali się na naukach dominikana ojca Adama Szustaka.

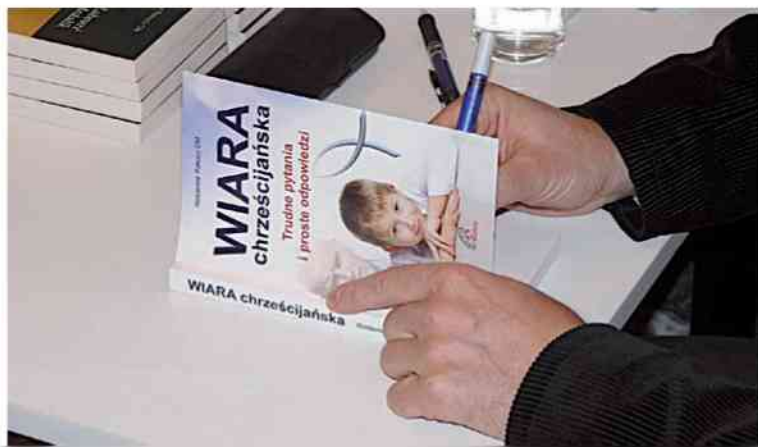
W wydawnictwie Petrus można było usłyszeć wielkiego erudyty ks. Marka Starowieyskiego, profesora filologii klasycznej na Uniwersytecie Warszawskim, prezentującego swą ostatnią książkę „*Khalil Chibran i jego prorok*”.

W sali kinowej Zamku Królewskiego wydawnictwo POMOC promowało z kolei książkę Amerykanina, ojca Barry Fischera, misjonarza, pt. „*Z papieżem Franciszkiem dla odnowy Kościoła*”. Autor przybył na spotkanie z Salzburga gdzie jest dyrektorem Międzynarodowego Centrum Duchowości.

Z pewnością wybór kilku tytułów, które zaprezentowałem powyżej nie jest ani sprawiedliwy, ani wyczerpujący. Kierowało mną wyłącznie pragnienie pokazania wielkiej różnorodności publikacji reprezentowanej na Targach.

Niewątpliwym sukcesem pociąga za sobą niebezpieczeństwo zachwytu nad decorum kosztem istoty rzeczy. W medialnych wypowiedziach organizatorów słyszałem pełne satysfakcji litanie nazwisk kardynałów, biskupów i wysokich dostojników państwowych, którzy zaszczytili imprezę. Brakowało mi uwagi poświęconej odbiorcom – czytelnikom. A to przecież z myślą o nich pisze się i wydaje te wszystkie książki. „*Przyprowadźcie do mnie maluczki*” – mówi Chrystus. W efekcie za największe wydarzenie, organizatorzy uważają przyznanie tegorocznej nagrody Feniks (za najlepszą książkę religijną). Wydaje mi się, iż jeszcze ważniejsze jest zainteresowanie młodzieży literaturą religijną i skutki, jakie ono przynosi. Oto, w tramwaju „24” młody człowiek ustąpił mi miejsca, jak to się często tutaj praktykuje. Siedzący obok starszy pan – Francuz, z którym zdążyłem już zamienić parę słów powiedział: „*Polska, to chyba ostatni kraj w Europie, gdzie młódzież ustępuje miejsca starszym*. I dodał z nutą nostalgii w głosie: – *Wiadomo, dobra tradycja chrześcijańska i wynik wychowania katolickiego*. – *Gdzie indziej słyszałem młodego człowieka, jak mówił poirytowany do telefonu: – Nie będę kłął, bo właśnie wyszedłem z kościoła!*”

Niedawno wróciliśmy z międzynarodowych Targów książki w Londynie, gdzie Polska była gościem honorowym, miałem zatem okazję do porównań. I znów – coś za kontrast z Warszawą. Tam – przewaga polskiej literatury dotyczącej Holocaustu, bicie się w piersi za niezawinione grzechy, tłumaczone na wszelkie języki świata i tym bardziej przekonujące zagranicznego czytelnika, iż pochodzi od autorów polskojęzycznych. Tutaj, zupełnie inny dźwięk dzwonu. Jak gdybyśmy mieli dwa zupełnie różne rodzaje literatury – na wynos i do konsumpcji na miejscu. Długo by szukać polemiki z ideami eksportowymi. Po stronie katolickiej panuje na ogół poprawne milczenie, które łatwo uznać za akceptację. Któż dzisiaj pamięta o wpływie Sienkiewicza na historię Europy. To przecież „*Quo Vadis*” polskiego pisarza – największy bestseller początków XX wieku wpłynęło na złagodzenie antyklerykalnych postanowień francuskiego rządu socjalistycznego w procesie rozdziału Państwa od Kościoła. Nie bez powodu G.K. Chesterton nazwał Polaków „*sumieniem świata*”. Jakże dalekie jest to milczenie od wskazań Ignacego Loyoli, iż wiarę należy „*wyznawać mężnie*”. Właśnie warszawska oficyna oo. Jezuitów wydała na nowo w formacie kieszonkowym „*Ćwiczenia duchowe*” założyciela zakonu. Widzieliśmy jeszcze dwa inne podręczniki ćwiczeń duchowych w innych wydawnictwach, pióra współczesnych autorów. Odpowiednio reklamowane stałyby się one z pewnością lekturą poszukiwaną przez młodzież francuską miotaną wątpliwościami. Jak wynika z sondażu, nastolatków francuskich pociągają w islamie przede wszystkim precyzyjne przepisy jak postępować w rozmaitych okolicznościach życia. □

kich zaangażowanych w duszpasterstwo polskojęzyczne we Francji, we współpracy z Grupą Ewangelizacyjną z Krakowa, która działa przy Zespole Konferencji Episkopatu Polski ds. Nowej Ewangelizacji. Przewodniczącym Zespołu jest J.E. Ks. Bp Grzegorz Ryś.

Spotkanie rozpocznie się Wieczorem Chwały, w piątek 28 kwietnia 2017 roku o godz. 20.00 w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Paryżu. Rozpoczniemy od tego, co najważniejsze – modlitwą i śpiewem do Pana Boga. Kolejnego dnia udamy się do audytorium w Espace Bernanos. Tam, razem z Ks. Biskupem G. Rysiem i jego ekipą, poruszymy problematykę Forum. Niedzielną (30 kwietnia) Eucharystia dziękczynna o

niezwykłego spotkania, czy to w wolontariacie, oddając swój czas, czy po prostu upieczenia ciasta, będziemy bardzo wdzięczni. Wszystkich Was prosimy o modlitwę w intencji dobrych, trwałych i Bożych owoców „Forum”, z naszej strony również zapewniamy o modlitwie.

Święty Jan Paweł II powiedział kiedyś: „Każdy mógłby wygodnie chodzić po ulicach miast i podróżować, czyli korzystać z pojazdu. Ale góry są wyzwaniem, prowokują istotę ludzką do wysiłku, do przewyciężania samych siebie. Są zachętą, by wznosić się coraz wyżej. Ku Stwórcy”.

Dla nas, chrześcijan – katolików, którzy dbamy o kontakt z Panem Bogiem, tymi 'górami' w obecnym czasie są właśnie

I Forum Duszpastersko – Misyjne (28 - 30 kwietnia)

W dniach 28-30 kwietnia 2017 roku przy parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Paryżu (Concorde) odbędzie się I Forum Duszpastersko – Misyjne.

Forum zorganizowane jest z inicjatywy i pod patronatem Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Wiesława Lechowicza oraz Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji Księdza Bogusława Brzysia. Tematem wiążącym Forum będzie próba odpowiedzi na słowa Papieża Franciszka z Adhortacji Apostolskiej *Evangelii Gaudium*: „Mam nadzieję, że wszystkie wspólnoty znajdą sposób na podjęcie odpowiednich kroków, aby podążać drogą duszpasterskiego i misyjnego nawrócenia, które nie może pozostawić rzeczy w takim stanie, w jakim są. Obecnie nie potrzeba nam «zwyczajnego administrowania». Bądźmy we wszystkich regionach ziemi w «permanentnym stanie misji»”. (Papież Franciszek, EC 25).

Co Papież Franciszek chce nam przez te słowa przekazać? Otóż większość Polaków przebywających we Francji porzuciło praktyki religijne. Naszym zadaniem, zadaniem wszystkich praktykujących chrześcijan, a szczególnie tych, którzy angażują się w życie parafii, jest podjęcie działania, aby tych ludzi na nowo przyprowadzić do wspólnoty Kościoła. Znaleźć sposób jak to zrobić. W jaki sposób zaprosić tych, którzy odsunęli wiarę na dalszy tor, do powrotu. Tymi problemami zajmie się właśnie Forum.

Spotkanie organizuje ekipa księży i świec-

godz. 9.30 zakończy I Forum Duszpastersko – Misyjne.

Ilość osób uczestniczących w konferencjach w audytorium Espace Bernanos jest ograniczona. Natomiast serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, mających otwarte serce i odrobinę czasu na Msze święte w sobotę o 12.15 i niedzielę o 9.30, na Uwielbienia i Adoracje – w piątek i sobotę od 20.00, które będą miały miejsce w kościele polskim (Concorde).

Jeśli ktokolwiek z Was chciałby zaangażować się wraz z nami w przygotowanie tego

nasz bracia i siostry porzucający wspólnotę Kościoła. Czy przejdiesz obok nich obojętnie? Czy może wybierzesz spokojne życie, które nie będzie zważało na tych, którzy pobłądzili? Przewycięż samego siebie i bądź narzędziem w ręku Boga. Każdy wysiłek przez Ciebie podjęty, w celu przybliżenia innych do Pana Boga, także i Ciebie będzie wznosił coraz wyżej, ku Stwórcy.

Można się z nami kontaktować przez adres e-mail: forummisyjnefr@gmail.com

Katarzyna Szczudło, Łukasz Pawlik
Koordynatorzy projektu

„Kupuj Polskie”

Młodzież Wszechpolska przeprowadziła w całym kraju akcję „Kupuj Polskie”.

— Chcemy przypominać Rodakom jak ważny jest patriotyzm ekonomiczny, jak ważne jest, by pamiętać o rozwoju polskiej przedsiębiorczości – mówi rzecznik MW, Mateusz Pławski. – Kupując polskie produkty tak naprawdę sprawiamy, że pieniądze, które wydamy, wracają znowu do nas – podkreśla Pławski na briefingu pra-

sowym przed Uniwersytem Warszawskim.

Jak dodał – Młodzież Wszechpolska sprzeciwia się wypieraniu kapitału narodowego przez kapitał międzynarodowy, wielkie korporacje oraz globalistyczne koncerny.

— Oprócz promowania patriotyzmu ekonomicznego, nawiązujemy kontakty z krajowymi przedsiębiorcami... Wielu z nich włącza się w naszą akcję.

Cechą rozpoznawczą polskich towarów jest liczba 590 na początku kodu kreskowego produktu.

za: TVP Info

Z Maryją w jednym pantofelku... ciąg dalszy ze str. 9

A potem zawierzyłaś Maryi również dzieci...

To prawda. Anię ofiarowałam jeszcze przed poczęciem, mówiąc: „Maryjo, to, co się pocnie, niech należy do Ciebie”. I tak się stało. Ania urodziła się dzień przed świętem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, 7 września. Poród był zresztą niesamowity, przez cały czas czułam obecność Maryi. A wszystko trwało... piętnaście minut i było bezbolesne. Zdążyłam tylko pomodlić się modlitwą: „Maryjo, w jednym pantofelku przybywaj”. To modlitwa Stanisławy Leszczyńskiej, gdy nocą – gubiąc pantofelki – pędziła do porodu. Nauczył mnie tej modlitwy jej syn. Towarzyszyła mi całe życie.

W wychowaniu dzieci też?

Tak. Choć byłam typem matki ciut nadopiekuńczej, bardzo bałam się o dzieci. Gdy dorastały i zaczęły samodzielnie wychodzić z domu, poznawać świat, dostawnie szalałam ze strachu. I wtedy właśnie dokonałam zawierzenia. Zawierzenia, którego najpierw się bałam – taki paradoks, bo przecież Ania już była ofiarowana. Jednak gdy oddałam dzieci Maryi, poczułam się wolna. Bo to Ona teraz się o nie troszczy. Ona mi ich nie zabiera, lecz czuwa. Wiele matek ma z tym problem, nieraz mi o tym opowiadały. Potem zresztą same dzieci zawierzyły sobie Matce Bożej, przy rodzinnym obrazie Niepokalanego Serca NMP. Dodam, że zarówno ja, jak i moje dzieci, przyjęliśmy szkaplerz Niepokalanego Poczęcia. Czuję, że cokolwiek by się z nimi nie działo, są bezpieczne. Kiedyś powieźdzałam Maryi: „Nie dostałam instrukcji obsługi moich dzieci i wiele błędów wychowawczych na pewno popełniłam, ale teraz Ty przejmij stery wychowawcze i je kształtuj”. I wierzę, że Ona to robi. Dzięki szkaplerzowi i opiece Maryi udało nam się przejść trudne chwile

związane z kryzysem rodziny, kryzysem małżeńskim.

Przyjmując szkaplerz, należy zobowiązać się do wypetniania określonych warunków...

... i tylko wtedy łaska działa... No tak mówią. Ale sama jestem matką, ty też jesteś. Jeśli dzieci coś obiecują, a potem nie dotrzymują słowa, są niepostuszne, to przestajesz się nimi opiekować? Nie. Matka wścieka się, jest jej smutno, ale dalej pomaga, uczy, wychowuje i biegnie z pomocą, kiedy dziecko jej potrzebuje. Więc jeśli my, ziemskie matki, potrafimy to zrobić, to co dopiero najwspanialsza z Matek – Maryja? Kto przyjął Niebieski Szkaplerz Niepokalanego Poczęcia – uczestniczy w dobrach duchowych Zgromadzenia Księżki Marianów i codziennie jest odprowadzana za niego Msza św. za życia i po śmierci. Poza tym od 10 lat dokonuję wraz z moją wspólnotą zawierzenia siebie, moich bliskich i całego świata w każdą pierwszą sobotę miesiąca podczas nabożeństwa wynagradzającego. Każdy może odpowiedzieć na wezwanie Maryi w Fatimie.

Czy Anna Lewandowska (jak Ty) pisze ikony?

(śmiech) Nie, jeszcze jej tego nie nauczyłam. Ale zdolną mam córkę i wierzę, że doskonale by sobie poradziła. Jest niesamowicie aktywna zawodowo, lubi wyzwania, jest ambitna. Na razie, oczekując pierwszego dziecka, napisała książkę o ciąży, przygotowaniu do porodu, podobno świetną merytorycznie. Widzę tu pewne podobieństwo z cicią Stasią Leszczyńską – tamta służyła kobietom w ciąży i moja Ania też to robi, choć w inny sposób i w innej rzeczywistości. (śmiech)

Jak reagują ludzie, gdy dowiadują się że jesteś mamą Anny i teściową „Lewego”?
Bywa zabawnie, a czasem i dziwnie, gdy ktoś zaczyna cię nagle inaczej traktować. Próbują wręcz patrzeć na mnie przez

pryzmat zięcia i córki znanych li tylko z kolorowych pism. A ja, my – byliśmy i jesteśmy zwyczajną, bardzo kochającą się rodziną.

Część z czytelników dopiero teraz się ożywiła: „Jej! To rozmowa z teściową Lewego”!

Może i tak być. (śmiech) Choć wolatabym, żeby skupili się na moim świadectwie. Więc powtarzam: jesteśmy zwyczajną rodziną.

Twoje dzieci nie są jednak takie zwyczajne...

Otóż zaręczam, że są. Oczywiście są bardzo popularne. Szczególnie Robert, co też i bywa męczące, gdy np. gapie śledzą go na każdym kroku. Nawet nie ma spokoju w... kościele. Jednak życie zawodowe, publiczne to wycinek ich, naszego życia. Większość to sfery intymne, zarezerwowane dla bliskich.

Modlisz się o... gole Lewego?

Czasami, szczególnie gdy Robert dzwoni i mówi: „Mam dziś baaardzo ważny mecz”, to ja wiem, co mam robić. (śmiech) Jak widać, Matka Boża (czasem w jednym pantofelku) świetnie strzela gole. (śmiech) Jest zresztą takie niewielkie sanktuarium Maryjne we Włoszech, w Corbetcie, gdzie Jezus... sam chciał grać w piłkę. Na fasadzie kościółka był namalowany fresk z Madonną trzymającą Jezusa. A przed kościołem dzieci grały w coś w rodzaju piłki nożnej. Wśród dzieci był Giovanni Angelo, głuchoniemy od urodzenia. W pewnym momencie mały Jezus zsunął się z kolan Maryi, chcąc dotknąć do gry. Maryja oczywiście poszła za Dzieckiem i Je zawróciła. Ale mały Giovanni odyskał słuch i mowę. Może to i zmyślona historyjka z XVI w., może cud. Ale pokazuje, że Maryja nie jest nieosiągalna i daleka. Jeśli wierzymy i Jej zawierzamy, jest z Synem zawsze blisko nas. Nawet w zabawie. □

W 77 rocznicę ludobójstwa katyńskiego

Paryskie Koło Stowarzyszenia Polskich Kombatantów we Francji, wierne przesłaniu „Bóg – Honor – Ojczyzna”, zaprasza do polskiego kościoła Wniebowzięcia NMP w Paryżu, w poniedziałek 1-ego maja, na godz. 11.00, na uroczystą Mszę św. u pamiętni jącą masowe mordy dokonane wiosną 1940 r., z rozkazu Stalina, na polskich i ficerach – jeńcach w jennych.

Polscy żołnierze – jeńcy wojenni, zamordowani w Katyniu i innych miejscach kaźni, strzałem w tył głowy, byli więzieni w obozach NKWD w Kozielsku, Ostaszkowie i w Miednoje.

Ich tragiczny los rozpoczął się 17 września 1939 r., kiedy Rosja sowiecka, po wcześniejszym – pakcie niemiecko-rosyjskim (Ribbentrop – Mołotow), napadając na nasz Kraj, dokonała wspólnie z Niemcami IV- rozbioru Polski.

Historycy dokonując szacunku tej zbrodni ludobójstwa podają, że pochłonęła ona prawie 23 tys. ofiar. Ofiary dokonanej na wiosnę 1940 roku zbrodni były pogrzebane w zbiorowych mogiłach – w Katyniu pod Smoleńskiem, Miednoje koło Tweru i Piatichatkach na przedmieściu Charkowa. □

Za Zarząd Koła Paryż SPK
Wiceprezes Stanisław Aloszko

„Pamiętamy 10.04.2010”

W siódmą rocznicę katastrofy smoleńskiej, do obiegu trafia znaczek „Pamiętamy 10.04.2010”, którym Poczta Polska uczciła pamięć wszystkich ofiar tej tragedii.

Katastrofa smoleńska to bezprecedensowe wydarzenie, które dotknęło wszystkich Polaków. Poczta Polska upamiętnia wszystkie ofiary tej tragedii i składa im hołd, wydając ten znaczek. Szkoda, że ukazuje się on dopiero teraz – mówi nam Przemysław Sypniewski, prezes zarządu Poczty Polskiej. Znaczek przedstawia zdjęcie pary prezydenckiej – prof. Lecha Kaczyńskiego i jego małżonki Marii Kaczyńskiej – na tle biało-czerwonej flagi oraz listę wszystkich osób, które zginęły 10 kwietnia 2010 r. pod Smoleńskiem.

To wspólna emisja Poczty Polskiej i Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, wyłącznego mecenasa wydania. – Katastrofa smoleńska, podobnie jak 70 lat wcześniej zbrodnia katyńska, unicestwiła elitę polityczną i intelektualną naszego państwa. To największa w okresie po II wojnie światowej tragedia w dziejach Polski – mówi Piotr Woyciechowski, prezes PWPW.

Okolicznościowa emisja filatelistyczna

„Pamiętamy 10.04.2010” jest symbolicznym hołdem złożonym pamięci pary prezydenckiej oraz 94 ofiar katastrofy, czołowych przedstawicieli życia politycznego, społecznego i kulturalnego, którzy polegli w służbie ojczyzny – dodaje.

Znaczek ma nominalną wartość 5 zł. Wyprodukowano go na papierze fluorescencyjnym w nakładzie 100 tys. Sam znaczek ma format 51 x 79 mm. Jednak format całego bloku jest większy: 10 x 15 cm. Emisja oprócz znaczka zawiera również specjalny datownik oraz kopertę pierwszego dnia obiegu. Autorem projektu znaczka jest Andrzej Gosik. Poczta Polska wyemituje w tym roku ok. 30 znaczków okolicznościowych. Ukazały się już znaczek upamiętniający stulecie objawień Matki Bożej w Fatimie oraz dwa znaczki z ryngrami – na okazji dnia pamięci Żołnierzy Wyklętych. Została też wprowadzona do obiegu kartka pocztowa poświęcona ks. Janowi Zięci. Przed nami jeszcze m.in. premiery znaczków w 150. rocznicę urodzin

Władysława Reymonta, na dwustulecie Stadniny Koni w Janowie Podlaskim, w 150. rocznicę urodzin Józefa Piłsudskiego, z okazji Mistrzostw Europy w Piłce Siatkowej Mężczyzn oraz 100. rocznicy utworzenia Sądu Najwyższego.

za: TV Republika

Niecodzienna wystawa

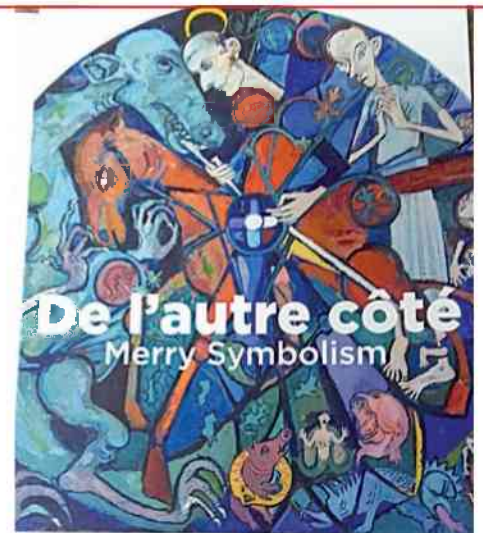
Madonna XXI w. w gotyku, w nawie kościoła św. Medaryka

Malarstwo współczesne zawitało do jednej z najstarszych świątyń paryskich. Tak się złożyło, że sąsiadujące z kościołem Centrum G. Pompidou, nieczynne jest z powodu strajku pracowników. A wiosną i latem gigantyczne drzwi świątyni otwarte są przez całą dzień. Nic dziwnego, że rzesze turystów z całego świata mają okazję odwiedzić kościół. Tak było i tym razem. Grupa Japończyków zwiedziła nie tylko miejsce sakralne, ale i wystawę rosyjskiego malarza symbolisty, Maxima Kantora. Jego olbrzymie płótna przedstawiają m.in. Madonnę z dziećmi, ucieczkę do Egiptu, świętego Jerzego walczącego ze

smokiem a także sceny z życia nam współczesnego – boat people. Przejmujący jest obraz przedstawiający uchodźców uciekających z tym co im najdroższe, z dziećmi! A w przypadku ojca artysty, rosyjskiego filozofa – częścią swojej biblioteki.

Wystawę możemy zobaczyć do 19 maja.

Rosyjski malarz, który wcześniej reprezentował Rosję m.in. na weneckim Biennale, dzisiaj – po aneksji Krymu – dysydent. Nie tylko maluje, ale również wykłada historię sztuki w Oxfordzie. W 2016 r. prace Maxima Kantora wystawiło Muzeum Narodowe w Gdańsku w – swoim oddziale w Patacu Opatów, sąsiadującym z Katedrą w Oliwie.

Maxim Kantor
Église Saint-Merry 9 avril - 19 mai 2017

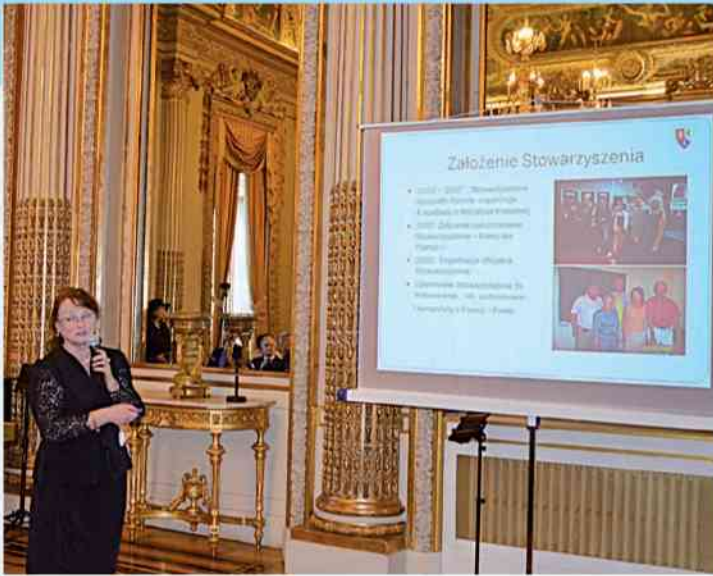
Żaś jego działalność naukowo – polityczną zaprezentowano podczas międzynarodowej konferencji w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku.

Jak mi powiedziała kurator Zbiorów Sztuki Współczesnej Muzeum Narodowego w Gdańsku, Małgorzata Paszytko-Głaza, organizatorka polskiej ekspozycji rosyjskiego artysty, jego marzeniem była wystawa w przestrzeni kościoła.

Maxim, słowiański artysta, jak go przedstawiono podczas paryskiego wernisażu, który sam się uważa za malarza renesansu, wymodlił sobie tę paryską prezentację. Sami możemy się o tym przekonać.

Tekst i fot. Jolanta Baretkowska

Dziesięć lat Stowarzyszenia „Kresy we Francji”

Uroczystości 10-lecia działalności „Kresów we Francji” były czerpane etapy pami przez wiele miesięcy, przy życzliwej współpracy Ambasadora RP, chargé d'affaires Dariusza Wiśniewskiego oraz pracowników placówki i Konsulatu.

Tak, 31-marca 2017 odbyła się gala, pod Patronatem Ambasady w salonach Pałacu Monaco, złożona z kolejnych etapów prezentacji. Pięknego historycznego wprowadzenia dokonał ambasador Dariusz Wiśniewski, a prezes Stowarzyszenia M. Krystyna Orłowicz podziękowała za serdeczne przyjęcie Zarządu, Członków, delegacji z Polski i reprezentacji Polonii z regionu Nord-Pas-de-Calais oraz przybyłych gości.

Zgromadzenie nasze zaszczytliwi Przyjaciele – duchowni: O. superior Aleksander Pietrzyk SAC, ks. Leszek Wojciechowski – proboszcz polskiej parafii z Dourges oraz SS. Nazaretanki – Teresa Jasionowicz i Urszula Strankowska.

Wśród gości przybyłych z Kraju obecna była delegacja Zarządu Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – pani prezes Agnieszka Bogucka i sekretarza Zarządu pani Anna Komorowska-Stawiec. Przybył też dyrektor Muzeum im. Anny i Jarostawa Iwaszkiewiczów w Stawisku pan Mariusz Olbromski – wraz z pracownikami, pan Stanisław Ledóchowski – Kresowiak, kolekcjoner sztuki, pan Jerzy Plucha – artysta – malarz z Lubaczowa oraz prof. Lech Szajdak z Poznania.

Hr. Stanisław Ledóchowski, wygłosił wzruszające fragmenty tomiku własnej poezji „Kresowym śladem”. Goście nasi wystąpili z krótkimi przemówieniami oraz gratulacjami, a pani Ewa Ziółkowska – wiceprezes Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, nadesłała piękny list.

Liczenie przybyły reprezentacje organizacji Polonii paryskiej i regionu oraz prezesi stowarzyszeń, z którymi „Kresy we Francji” utrzymują serdeczny kontakt i współpracę.

Po uroczystych powitaniach i wystąpieniach, nastąpiła prezentacja dorobku Stowarzyszenia na przestrzeni 10 lat, w postaci pokazu multimedialnego ukazującego różnorodność realizacji założeń statutowych Stowarzyszenia w/g prezentacji na stronie internetowej www.kresyfrance.wix.com/kresy.

Następnie odbyła się promocja książek historycznych, napisanych przez członków Stowarzyszenia – pani dr Sabinę Chobian-Chéron „Wędrownie Maki” i pana inż. arch. Witolda Mołodyńskiego – „Bieszczadzkie okupacje” – w wykonaniu autorów.

Po tej prezentacyjnej części, nastąpiła brawurowa i pełna radości część artystyczna w wykonaniu zespołu artystycznego „Górale” z Dourges. Obecność naszych przyjaciół z północy podkreśliła naszą więź i długoletnią współpracę z organizacjami tego regionu.

W niedzielę 2 kwietnia spotkaliśmy się wszyscy w historycznym kościele polskim Wniebowzięcia NMP, na uroczystej Eucharystii sprawowanej w intencji Członków Stowarzyszenia „Kresy we Francji” oraz Rodaków żyjących za wschodnią granicą dzisiejszej Polski. Mszę św. celebrowali ks. Bogusław Brzyś, rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, o. Aleksander Pietrzyk SAC, prowincjał Pallotynów we Francji oraz ks. Leszek Wojciechowski – proboszcz parafii Św. Stanisława w Dourges. Władze RP reprezentowała pani Jolanta Niedziela-Thebault z Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Paryżu.

Orszak procesyjny wyruszył z zakrystii, a na jego czele kroczyły dzieci: mała krakowianka i chłopiec w stroju przywołującym postać króla Jana Kazimierza. Za nimi członkowie Zarządu Stowarzyszenia niosący, w procesji, wizerunek MB

Łaskawej ze Lwowa. Trzeba przy tym podkreślić, że chwila, w której odbywała się nasza uroczystość nie była przypadkowa. Wybraliśmy tę datę by uczcić 361. rocznicę ślubów króla Jana Kazimierza w Katedrze lwowskiej. Wtedy to naród polski został zawierzony opiece Matki Bożej, a Ona uznana za Królową Korony Polskiej. W dniu tym przypadada również rocznica śmierci św. Jana Pawła II.

Ks. rektor Brzyś wygłosił homilię, podkreślającą przybycie Matki Bożej Łaskawej do polskiego kościoła w Paryżu, a po zakończeniu Eucharystii, odczytał jeszcze nominację dla ks. Wojciechowskiego na kapelana Stowarzyszenia „Kresy we Francji”.

Następnie duchowni udali się przed ofiarowany tutejszej parafii obraz MB Łaskawej, a ks. Rektor dokonał jego uroczystego poświęcenia. Z kolei, pan Olbromski przywołał tekst ślubów Jana Kazimierza, akt ten kończył ceremonię przyjęcia lwowskiego obrazu do polskiego kościoła w Paryżu – Duchowego Panteonu polskiej emigracji.

Po sesji zdjęciowej, wierni podchodzili do obrazu, aby jeszcze raz pokłonić się Łaskawej Królowej Polski i złożyć Jej hołd, zawierając swe tajemnice.

Całość uroczystości rejestrowała TVP Polonia dla audycji wieczornej „Polonia 24” (<http://polonia.tvp.pl/29813668/0042017-10-lat-kresow-we-francji>).

Goście z Polski, członkowie Stowarzyszenia „Kresy we Francji” wraz z kapłanami, którzy celebrowali tę historyczną Mszę św., udali się na wspólną agapę do krypty kościoła.

Trzecim etapem obchodów 10-lecia Stowarzyszenia było – 3 kwietnia, w Centrum Dialogu o.o. Pallotynów – nadzwyczajne, okolicznościowe zebranie, na którym spotkaliśmy się ze wszystkimi delegatami przybytymi z Kraju. Zgromadzeniu temu, przewodniczyli o. Aleksander Pietrzyk oraz nasz nowy kapelan ks. Leszek Wojciechowski.

Podczas uroczystego podwieczorku dyskutowaliśmy na tematy

trudnej współpracy polskich organizacji pozarządowych z Polsnią. Ważnymi informacjami dzieliła się z nami prezes Agnieszka Bogucka. Członkowie Stowarzyszenia byli bardzo zainteresowani dalszą współpracą ze znanymi nam już instytucjami. Omówiono także przygotowania do pielgrzymki narodowej na Kresy południowo-wschodnie.

4 kwietnia, w Bibliotece Polskiej w Paryżu, miało miejsce kolokwium współorganizowane z Muzeum im. A. i J. Iwaszkiewiczów w Stawisku oraz wystawa: „Krzemieniec – Ateny Polskie – miasto Juliusz Słowackiego w zbiorach prywatnych hr Stanisława Ledóchowskiego”.

Sesję historyczno-naukową otworzył prof. Piotr Zaleski dyrektor Biblioteki i prezes Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego. Zawierała ona wystąpienia: hr Ledóchowskiego – „Słowo polskie w Paryżu”, Mariusza Olbromskiego – „Juliusz Słowacki – między Ikwą a Sekwaną” oraz prof. Lecha Szajdaka – „Refleksje o odstonięciu pierwszego, na ziemiach polskich, pomnika Juliusza Słowackiego w 1899 r.” Następnie odbył się wernisaż wystawy i dyskusja.

Wszystkie uroczystości i spotkania są bardzo zobowiązujące dla naszego Stowarzyszenia. Planowane działania na najbliższą przyszłość to wspomniana pielgrzymka narodowa śladami naszych przodków po Kresach południowo-wschodnich oraz konferencja etnograficzno-historyczna w listopadzie b.r.

– W imieniu Zarządu i Członków Stowarzyszenia „Kresy we Francji” składam najserdeczniejsze podziękowania wszystkim duchownym, gościom i uczestnikom uroczystości, którzy w sposób tak znaczący przyczynili się do uświetnienia obchodów 10-lecia działalności Stowarzyszenia „Kresy we Francji”. „Bóg zapłać” za uznanie dla naszej pracy na rzecz propagowania wiedzy historycznej wśród Polonii francuskiej, jak też ukazywania jedności działań Polonii wśród Francuzów. □

*Opracowanie i zdjęć M. Krystyna Orłowicz
prezes Stow. „Kresy we Francji”*

Spotkanie w Seminarium Polskim

„Rewolucja solidarności w Europie i w USA” – Tomasz Sakiewicz o obecnej sytuacji i nowych wyzwaniach na spotkaniu z Polonią francuską.

W niedzielę 26 marca, w Seminarium Polskim w Issy-les-Moulineaux pod Paryżem miało miejsce spotkanie z redaktorem naczelnym „Gazety Polskiej” – Tomaszem Sakiewiczem.

Tematem prelekcji była tytułowa rewolucja solidarności, której znamiona są widoczne i która stanowi swoiste światło w tunelu dla tych części społeczeństw, dla których wartości wyznawane przez ich dziadków i pradziadków stanowią ciągle bazę, korzenie i oparcie – w odpowiedzi na zalewającą Europę falę islamu czy postępującą laicyzację społeczeństw, kojarzoną najczęściej ze środowiskami LGBT lansowanymi przez europejskie partie lewicowe.

Nie bez powodu więc red. T. Sakiewicz zaczął od nawiązania do... upadku Cesarstwa Rzymskiego i jego przyczyn. To proces trwający pokolenia. Co do załóżki upadku historycy nie są zgodni, ale wśród głównych przestanków pojawiają się na pewno: sztuczne wytwarzanie walorów pieniężnych, czego skutkiem była hiperinflacja, galopujące bezrobocie, biurokracja i korupcja, wykruszanie się elit(!), wewnętrzne walki o władzę(!) i atakowanie granic Cesarstwa przez barbarzyńców.

Te kilka przyczyn, przypomnianych przez red. Sakiewicza, sprawia, że nie trzeba nawet mieć wielkiej wiedzy historycznej czy być wytrawnym analitykiem politycznym, by dostrzegać je jak na dłoni w otaczającym nas świecie. Poczucia są dwa (za red. Sakiewiczem): koła historii, nawet jeśli się powtarzają – nigdy nie toczą się po tym samych torach. Po drugie zaś – skoro zagrażające nam zjawiska dostrzegamy i jesteśmy mądrzejsi o wiedzę historyczną, mamy czas, by reagować.

Rządzący na Węgrzech od lat Victor Orbán, wygranie wyborów prezydenckich w Polsce przez Andrzeja Dudę, wygrana PiS w wyborach parlamentarnych w 2015 r., zwycięstwo w wyborach prezydenckich w USA Donalda Trumpa (z języczkiem u wagi, którym okazała się Polonia, głównie wyniki w

Filadelfii), wyniki niedawnych wyborów w Holandii, w których „Partia Pracy”, do której należy pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Frans Timmermans utracił aż 29 mandatów(!), prowadzenie w sondażach w kampanii prezydenckiej we Francji Marine Le Pen (przy wszelkich obawach i zastrzeżeniach co do tej kandydatury) – pokazują, że medialna nagonka na środowiska republikańskie, narodowe, patriotyczne, chrześcijańskie przegrywa ze zdrowym rozsądkiem wyborców.

Do poczucia spokoju i bezpieczeństwa jeszcze daleko, ale światła (już nie tylko jedno), że ludzie szukają korzeni, wartości, wiary, ostoji i poczucia stabilności są bardzo wyraźne.

Jako że red. Tomasz Sakiewicz jest przedstawicielem... Strefy Wolnego Stowa – po prelekcji miało miejsce druga część spotkania, podczas której zgromadzeni słuchacze zadawali prelegentowi pytania. Bardzo różne, nierzadko trudne, ale zawsze ważne. Dotyczyły one min. śledztwa w sprawie śmierci bł. ks. Jerzego Popiełuszki, postępu i skutków ujawnienia prawdy o przyczynach i przebiegu „katastrofy” smoleńskiej, sytuacji w mediach – głównego nurtu i mediów wolnościowych (m.in. Radio Maryja, Telewizja Trwam, Telewizja Republika) z uwzględnieniem postawy i roli mediów publicznych (TVP), wspierania wydawnictw niezależnych, ujawnienie wrogich Polsce powiązań „Gazety Warszawskiej”, jak również kontrowersyjna i dzieląca Polaków do dziś sprawa ks. Abpa Wielgusa, czy podziałem wśród Polonii – nie tylko francuskiej.

Po spotkaniu, organizatorzy – czyli Klub Gazety Polskiej w Paryżu – zaprosili zebranych do bufetu na przekąskę i symboliczną lampkę wina. Czas spędzany w mniej oficjalnej atmosferze pozwolił na kontynuację rozmów na poruszone wcześniej tematy, dalszą wymianę poglądów i dał sposobność do wielu pamiątkowych zdjęć. □

Anita Zapłotka – Klub „Gazety Polskiej” w Paryżu
 fot. Jacek Gulczyński Art&Cinéma

ORGANIZOWANA PRZEZ POLSKĄ MISJĘ KATOLICKĄ WE FRANCJI

142 EUROPEJSKA PIELGRZYMKA POLAKÓW DO LOURDES - 24-27 MAJA 2017

INFORMACJE I ZAPISY: - w parafiach polskich; - w biurze Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue St-Honoré - 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 23; e-mail: pmk.france@gmail.com;

PROGRAM:**Środa – 24 maja:**

- godz. 18³⁰ - Paryż - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP i błogostawieństwo pielgrzymów; - godz. 20⁰⁰ - Wyjazd pielgrzymów z Cour de la Reine (przy placu Concorde).

Czwartek – 25 maja:

- godz. 7³⁰ - Śniadanie w miejscu zamieszkania; - 9³⁰ - Msza św. Międzynarodowa (Basilique St Pie X); - 11¹⁵ - Video o Sanktuarium lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 15⁰⁰ - 16⁴⁵ - Godzina Miłosierdzia i Spowiedź (Chapelle Sts Côme et Damien); - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - 19¹⁵ - Wieczór integracyjny (w Domu PMK Bellevue); - 19¹⁵ - 20¹⁵ - Kolacja w Domu PMK; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Miejsca pobytu pielgrzymów w Lourdes:

Dom PMK „Bellevue” - prowadzony przez ss. Nazaretanki, gdzie można spędzić czas na modlitwie i wypocząć u podnóża Pirenejów.
Hôtel Estival Arriel** - usytuowany tuż obok Sanktuarium (pokoje o wysokim standardzie, klimatyzacja, wifi itp).

Koszt udziału:

- Dorośli: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 275 €; - Młodzież: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 185 €; - Noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa (dla - osób jadących własnym środkiem lokomocji do Lourdes) - 177 €. Wpłaty można dokonywać gotówką, czekiem lub przelewem (czek na: Mission Catholique Polonaise - 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris) z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”; przelew na konto: Mission Catholique Polonaise - Crédit Mutuel, IBAN: FR76 1027 8060 3900 0619 5024 194 BIC: CMCIFR2A.

Piątek – 26 maja:

- 7¹⁵ - Śniadanie; 8³⁰ - Msza św. (Basilique Immaculée Conception); - 9⁴⁵ - Wyjazd do Grot Betharram (dla młodzieży i innych zainteresowanych) lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 14⁰⁰ - 16⁰⁰ - Śladami św. Bernadety (dla starszych) - ks. S. Wojciechowski; - 14³⁰ - 15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego przy ołtarzu polowym w domu PMK (dla młodzieży); - 15³⁰ - 16³⁰ - Konferencja dla młodzieży (Salle Mgr Choquet) - ks. bp W. Lechowicz, konferencja dla dzieci (sala spotkań - hotel Estival Arriel) - ks. B. Łoś; - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ - Droga Krzyżowa; - 19⁰⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Sobota – 27 maja:

- 5⁴⁵ - Śniadanie; - 6⁴⁵ - 7³⁰ - Msza

św. w Grocie Objawień; - 7⁴⁵ - Pamiątkowe zdjęcie przed Bazyliką Różańcową; - 9³⁰ - 10⁰⁰ - Konferencja dla starszych (Salle Mgr Choquet) - ks. D. Jankowski; - 9³⁰ - 11³⁰ - Śladami św. Bernadety (dla młodzieży) - ks. S. Wojciechowski; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 13³⁰ - 14¹⁵ - Czas wolny; - 14⁴⁵ - 15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego (Eglise Ste Bern. Carmel); - 15⁰⁰ - 15³⁰ - Przejście za ołtarzem w Grocie MB; - 15³⁰ - 16⁰⁰ - Różaniec przy Grocie Objawień (po francusku) - transmisja radiowa i telewizyjna; - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 19¹⁵ - Poświęcenie dewocjonalistów; - 19³⁰ - Wyjazd.

Niedziela – 28 maja:

- 5⁰⁰ - Przyjazd do Paryża.

„Złota Sowa” dla Magdaleny Bykowskiej-Pignard

Statuetka „Złota Sowa Polonii” jest przyznawana w dziewięciu kategoriach wybitnym przedstawicielom Polonii z całego świata. Impreza organizowana jest co roku przez redakcję pisma polon.jnego „Jupiter” z Austrii.

W 2017 roku Złotą Sowę w kategorii „Dziatacz polonijny” otrzymała Pani Magdalena Bykowska-Pignard z Francji. Magdalena Bykowska-Pignard - z wykształcenia ekonomistka i historyk sztuki. Dzięki różnorodnym pasjom stała się cenionym członkiem wielu stowarzyszeń i znaną działaczką na polu kultury. Z zamiłowania reporter, fotograf, kolekcjonerka, dokumentalistka. Była kuratorką wielu wystaw, m.in. sztuki współczesnej Polski i Francji. Jest autorką oraz współ-

autorką wielu książek i albumów z zakresu sztuki i historii. Od lat organizuje stoisko książek autorów polonijnych i spotkania z czytelnikami w ramach Warszawskich Międzynarodowych Targów Książki. Od 2011 roku pełni funkcję prezesa paryskiego Stowarzyszenia Polskich Autorów, Dziennikarzy i Tłumaczy w Europie (A.P.A.J.T.E.).
za: www.paryz.msz.gov.pl/pl/informacje_konsularne/polonie
fot. Informacyjny Magazyn Polonijny „Elipsa”

Pielgrzymka do Fatimy

10 - 14 września

Jubileusz 100 lat ojawień Matki Bożej w Fatimie trwa od 13 maja do 13 października 2017. Szacuje się pielgrzymów z całego świata, którzy tu przybędą na 8 milionów.

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza zatem i zachęca Rodaków do wzięcia udziału w Jubileuszu we wrześniu 2017 r. Otrzymaliśmy rezerwację dla grupy 50 osób (zgłoszonych jest już 15). Apel Matki Bożej o modlitwę w intencji nawrócenia Rosji jest bowiem dzisiaj bardzo aktualny - bardziej niż kiedykolwiek. Stanowi to jeden z głównych celów Pielgrzymki.

Program Pielgrzymi jest następujący:

pierwszy dzień (i nocleg) w Lizbonie. Zwiedzimy stolicę Portugalii. Mszę św. odprawimy w miejscu urodzenia św. Antoniego Padew-

skiego. Nawiedzimy Sanktuarium Chrystusa Króla i stynny klasztor hieronimitów. Drugiego dnia (w drodze na nocleg w Fatimie) zwiedzimy pery kultury portugalskiej (Alcobaça, Nazaré, Batalha i Santarem). Pozostałe trzy dni spędzimy wyłącznie w Fatimie.

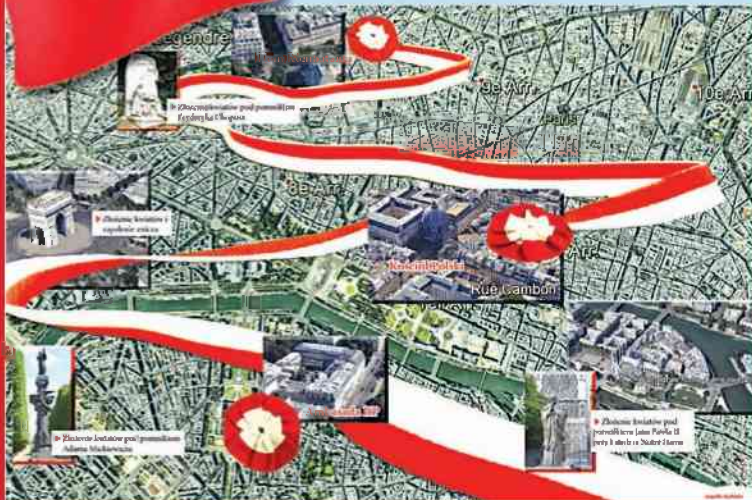
Odlemy z lotniska Paris-Orly w niedzielę 10 września już o g. 5:20 liniami Transavia. Powrót na lotnisko Paris-Orly w czwartek 14 października o g. 22⁴⁰.

W cenie 650 € zawiera się: przelot (jeden bagaż oraz bagaż podręczny), transfery, wstęp, hotele z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie. Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz uiścić wpisowe: 300€ (gotówką, przelewem lub czekiem wystawionym na „Aumônerie Polonaise” CCP 2334369 N Paris, z dopiskiem na odwrocie „Pielgrzymka do Fatimy”).

Pielgrzymkę poprowadzi ks. dr Krystian Gawron, wicerektor PMK. Kontakt: ks. K. Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux, tel. 01 46 45 79 79, 06 27 96 36 40, e-mail: sempol.paris@gmail.com □

ŚWIĘTO POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ, DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

@Międzyparyż

2 maja 2017

17.30 złożenie kwiatów pod Łuką Triumfalną

10.00 - 14.00 złożenie kwiatów pod pomnikami: Józefa Pawła II, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina
18.00 Dom Komбатанта, 20 rue Legendre
Uroczyste otwarcie obchodów, koncert, kolacja

Historia i sprawy obywateli przy Sądzie i Urzędzie Konsularnym Karaja, ze wsparciem Ambasady RP w Paryżu, Instytutu Polakiego, Polskiej Misji Katolickiej, Federacji Polonii Francuskiej, Patronat nad wychowaniem obywateli Marszałek Senatu a patronat honorowy TV POC DŃKA i Głos Katolicki.

7 maja 2017

1.00 - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP (z udziałem artystów)

13.00 przemarsz korowodem pod płytą Solidarności na Plac Inwalidów

14.30 koncert w Ambasadzie RP w Paryżu

Łącząc siły i energię w Dniu Komбатанта i Ambasadzie

organizujemy, niechcąc być rzadzi w maju do 25 kwietnia br.

Sieć ogłoszeń i informacji: 06 12 19 29 13, e-mail:

www.obchodyczcyparyz@bielwa.fr

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI i DOROSŁYCH Dr Mariola Tulizkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB i TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

- TŁUMACZENIA -

**Stanisław Bocianowski - dr Prawa
- Tłumacz Przysięgi przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Masz problem z pićciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

Rozliczenia księgowe. 06 62 90 02 39

USŁUGI HYDRAULICZNE
Tel. 07 51 58 46 26

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „ustugi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („ustugi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od **2200 € TTC**

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière – 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

 TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

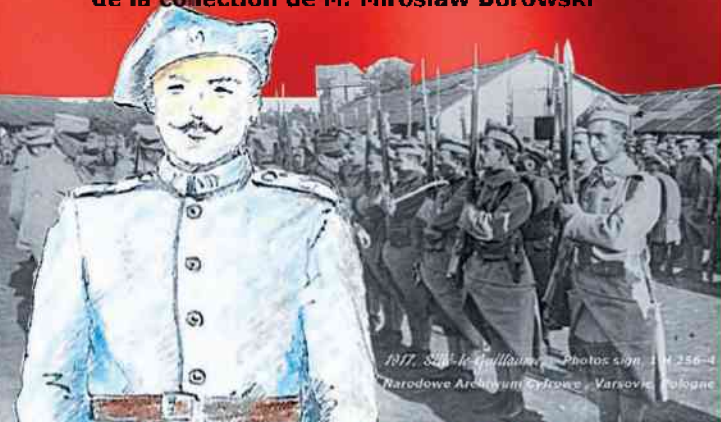
Tel. 06 98 58 86 36

EXPOSITION

**Création de
l'armée polonaise
en France**

Mémoire oubliée - Mémoire retrouvée

Présentation exceptionnelle des insignes et médailles
de la collection de M. Mirosław Borowski

Du 10 avril au 16 juin 2017

Bibliothèque Universitaire, salle Pierre Belon

Av. Olivier Messiaen, 72 085 Le Mans

Cette exposition vous est proposée par l'association « Kultura Polska » et ses partenaires associés.
Contact : association.kultura.polska@gmail.com – Tél. : 06 87 38 44 83

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy **CMU, AME**
Stawki wg cennika **Sécurité Sociale**,
Stosujemy zasadę **Tiers payant**
(karta vitale).

Współpracujemy z większością **mutuelles**.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

Bilety autokarowe i samolotowe**Janosik SINDBAD**

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

Restauracja Christopole

wynajmuje sale na wszystkie okazje - do 50 osób.

Cena do uzgodnienia w zależności od okoliczności (mówimy po polsku)
Adres: 5, route de Bièvres - 91400 Saclay (10 min. z Paryża - RN 118)

Telefon: 06 61 50 86 87; 09 53 07 08 91

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

 **DÉMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU**

Tel. 06 30 40 49 49

**POMOC PRAWNA
i Administracyjna we Francji**

**Pomoc w uzyskaniu zasiłków z CAF,
ubezpieczenia zdrowotnego, od bezrobocia,
mieszkania socjalnego. tel. +33 7 78 54 19 31**

**GŁOS
KATOLICKI**
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 16 (2676): 30. 04. 2017

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 23
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr, vkcat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): **Ks. Bogdan Brzyś** – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 19.4.2017

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

1 - 7 maja 2017

PONIEDZIAŁEK 1 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Opowieść wiecznie żywa - film 11⁵⁰ Retrospekcja - publicystyka 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13¹⁰ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Koncert 15²⁰ Reportaż 15³⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Tydzień z Ziemi Świętej 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17³⁰ Spotkanie Rodziny Radia Maryja 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 2 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Papież Polak do Rodaków 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy - publicystyka 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Świętej 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Reportaż 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁴⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁵⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

ŚRODA 3 MAJA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Koncert 9²⁵ Reportaż 9⁴⁵ Felieton 10⁰⁰ Audiencja Gene-

ralna 11⁰⁰ Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski 13⁰⁰ Św. na każdy dzień 13⁰⁵ Dokument 14⁰⁰ Dokument 15⁰⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Film 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

CZWARTEK 4 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Reportaż 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedokończone 11²⁵ Felieton 11³⁵ Program edukacyjny 11⁵⁰ Dokument 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Koncert 13⁴⁰ Dokument 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Reportaż 15⁰⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Dokument 16⁵⁰ Przegląd katolickiego Tygodnika Źródło 16⁵⁵ Przegląd katolickiego Tygodnika Niedziela 17⁰⁰ Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

PIĄTEK 5 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski Punkt Widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Program rozrywkowy 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Film 11¹⁵ Dokument 11²⁵ Felieton 11³⁵ Wywiad 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Koncert 13²⁵ Św. na każdy dzień 13³⁰ Dokument 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Modli-

ta Koronki do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵ Dokument 16⁵⁰ Reportaż 17⁰⁰ Reportaż 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd katolickiego Tygodnika Niedziela 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

SOBOTA 6 MAJA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski Punkt Widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć - publicystyka 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁴⁵ Dokument 15³⁰ Jak sobie radzić z cierpieniem? 16⁰⁰ XVIII Pielgrzymka Młodych z RM na Jasną Górę 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

NIEDZIELA 7 MAJA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski Punkt Widzenia 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 10³⁰ Przegląd Tygodnika Niedziela 10³⁵ Reportaż 11⁰⁰ Reportaż 11²⁵ Dla dzieci 12⁰⁰ Regina Coeli 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Papież Polak do Rodaków 14¹⁰ Dla dzieci 15⁴⁵ Św. na każdy dzień 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedokończone 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

1 – 7 maja 2017

PONIEDZIAŁEK

1 MAJA

6⁵⁰ Nad Niemnem – magazyn 7¹⁵ Moliki książkowe – magazyn 7³⁰ Supetkowe ABC – magazyn 8⁰⁵ Zielone kasztany – film 9³⁵ Program rozrywkowy 10²⁰ Reportaż 10⁴⁵ Majówka Lwowska 11⁰⁰ Doktor Murek – dramat 12⁴⁰ Krótka historia – felieton 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Reportaż 15²⁵ Miasto z morza(2) – serial 17⁰⁵ Majówka Lwowska 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Marszałek Piłsudski – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Dokument 23⁵⁵ Majówka Lwowska 0¹⁰ Miasto z morza(2) – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

2 MAJA

6⁵⁵ Zakochaj się w Polsce – magazyn 7³⁰ Król i królik – film 8⁰⁵ Łowca – film 9⁴⁰ Majówka Lwowska 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Notacje – dokument 12³⁵ Barwy szczęścia – serial 13¹⁰ Sprawiedliwi – serial 14⁰⁰ Program rozrywkowy 14⁴⁵ Dokument 15³⁵ Miasto z morza(2) – serial 17¹⁰ Majówka Lwowska 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Majówka Lwowska 18⁰⁵ Koncert Galowy 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Program publicystyczny 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Reportaż 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁵ Miasto z morza(2) – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

3 MAJA

7¹⁰ Przybliżenie 8¹⁰ ABC wszystko wie 8²⁰ Mój zwierzyniec – magazyn 10⁰⁵ Polonia 24 10²⁵ Rozmowa Polonii 10⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 11²⁵ Krótka historia – felieton 11⁴⁰ Święto Konstytucji 13²⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁵⁵ Marszałek Piłsudski – serial 14⁵⁵ Koncert Galowy 14⁵⁵ Dokument 15⁴⁰ Turystyczna jazda

15⁵⁵ Domy przyszłości – reportaż 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Tajemnice dzikich zwierząt – magazyn 17⁰⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Zaolzie 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Dokument 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ ABC wszystko wie 1²⁵ Mój zwierzyniec – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

4 MAJA

7³⁵ Załoga Eko – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Królowie śródmieścia – serial 15¹⁰ Szlakiem miejsc niezwykłych – reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka – magazyn 15⁵⁵ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Kopciuszek – serial 17⁰⁰ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Podróże z historią – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Wysp – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Komisja morderstw – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Magazyn 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 1²⁰ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

5 MAJA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia – felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Defekt – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 16⁴⁵ Baw się słowami – magazyn 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Racja stanu 18²⁵

Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Jest okazja 0²⁰ Racja stanu 0⁵⁰ Turystyczna jazda 1¹⁰ Domisie 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

6 MAJA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Polonia 24 11⁰⁵ Rozmowa Polonii 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ O! Polskie Przeboje – program muzyczny 15⁰⁰ Okrasa tamie przepisy – magazyn 15³⁰ Domy przyszłości – reportaż 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁵ Przyjaciel do zadań specjalnych 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Sprawiedliwi – serial 21⁴⁰ Zabij mnie glino – film 23⁴⁵ Wszystko po krakowsku – koncert 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

7 MAJA

5⁵⁵ Przez tży do szczęścia – dramat 7³⁵ Saga rodów – magazyn 8⁰⁵ Reportaż 8³⁵ Magazyn z Wysp 8⁵⁵ Wolny Ekran – magazyn 9¹⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9²⁰ Ziarno – magazyn 9⁵⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 10¹⁵ Program muzyczny 10⁵⁰ Tajemnica Sagali(2) – serial 11⁵⁰ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 13⁰⁰ Msza Święta 14⁴⁰ Przez tży do szczęścia – dramat 16¹⁵ Turystyczna jazda 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁵ Kocham Cię Polsko! 23²⁰ Wszystko po krakowsku – koncert 23⁵⁵ Zakochaj się w Polsce – magazyn 0²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

30 kwietnia - Niedziela Biblijna

„Weź i czytaj”

